

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENE VICTOR

Justitiestraat, 21, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

Een Nederlandsch boek over de logica van het recht.

Het is onze bedoeling hier de bijzondere aandacht te vestigen van de lezers van het Rechtskundig Weekblad die zich interesseeren voor de rechtstheorie, op een werk dat vóór korten tijd verscheen van de hand van Professor Kamphuisen, hoogleeraar aan de Universiteit te Nijmegen, en dat als titel draagt « Beschouwingen over rechtswetenschap ».

De theoretische werken in de Nederlandsche taal over de verhouding van de logica en het recht zijn al te zeldzaam opdat een zoo interessant en zoo origineel boek als dit van Prof. Kamphuisen niet bijzonder in het licht zou worden gesteld.

De naam van den schrijver waarborgde ons trouwens een belangrijk werk. Inderdaad, Prof. Kamphuisen heeft ons reeds zeer merkwaardige bijdragen tot de Nederlandsche rechtswetenschap bezorgd waarvan wij hier wenschen te vermelden zijn staatsrechtelijke studie « Koning en Minister », waarin hij de juridische verhouding tusschen het staatshoofd en zijn ministers op scherpzinnige wijze ontleedt en nieuwe bedenkingen desaangaande in het midden brengt, die zooveel actueel zijn in dezen tijd. Hij heeft verder een uitvoerig boek geschreven over het gewoonterecht dat getuigenis aflegt van een reusachtige werkzaamheid en een alomvattende kennis der rechtsleer doorheen al de takken van het recht. Eindelijk zijn thans de « Beschouwingen over rechtswetenschap » ver-

schenen, waarin de schrijver tracht de beoefening der rechtswetenschap zoowel in theorie als in praktijk te toetsen aan de regelen der logica.

Schrijver wijst er in de inleiding op hoezeer de bestudeering van de wetenschap van het positieve recht « als wetenschap » verwaarloosd werd. Dit is zoowel het geval bij de juristen die zich weinig bekommeren om de logische constructie van het recht als bij de beoefenaars der logica zelf die, hoezeer ze ook hun onderzoek uitbreiden, over het algemeen het gebied van het recht niet betreden.

Al heeft men zich in de laatste tijden kunnen verheugen in een toenemende belangstelling voor vragen van rechtsphilosophischen aard, toch heeft op het terrein van het onderzoek der logische structuur van het positieve recht deze belangstelling geen gelijken tred gehouden.

Het doel van de beschouwingen die Prof. Kamphuisen ons mededeelt is dus, zonder op het gebied van de rechtsphilosophie te treden, het positieve recht dat als « gegeven » wordt aanvaard, te onderzoeken aan de hand van de redeleer.

Zooals het hoorde geeft de schrijver ons eerst een uiteenzetting van de beginselen der logica en hij drukt er op dat hij door « logica » uitsluitend verstaat de klassieke leer van Aristoteles, niet alleen omdat hij zich wijsgeerig op het standpunt stelt van het critisch realisme en daardoor de Aristotelische logica voor hem

vanzelf is aangewezen, doch ook omdat onbetwistbaar het positieve recht opgebouwd is op den grondslag der redeleer van Aristoteles.

In het kapittel gewijd aan het « begrip » en de « definitie » toont ons dan de schrijver welke geweldige verwarring er zich meestal bij de juristen voordoet wanneer men de begrippen en de definities, die in de rechtswetenschap gebruikt worden, grondig ontleedt, en het wordt door de uiteenzetting van den auteur zonneklaar hoeveel verrassingen en vergissingen in de rechtsleer hun oorsprong vinden in een slordige of verkeerde begripsbepaling.

Welke beteekenis de logische bearbeiding van de rechtstof kan hebben toont ons het resultaat tot hetwelk Prof. Kamphuisen komt na het onderscheid te hebben toegelicht tusschen « zaakdefinities » en « woorddefinities ». Waar over de interpretatie in het recht de meningen nog steeds zoo verdeeld zijn, stelt Prof. Kamphuisen dezen uiterst belangrijken regel dat bij woorddefinities alleen de grammaticale interpretatie mag toegepast worden, terwijl bij een zaakdefinities iedere interpretatiemethode kan gelden.

Bij de behandeling van de redeneering in het recht stelt de schrijver reeksen van denkfouten in het licht waaraan in het recht haast niemand ontsnapt: zoo wanneer men in een syllogisme als middenterm een woord gebruikt in twee beteekenissen, ofwel wanneer men uitgaat van een premisse met een zekere voorwaarde of beperking welke voorwaarde of beperking bij het trekken van de conclusie vergeten wordt. De *petitio principii* waarbij de conclusie gelijk is aan een antecedent ofwel het antecedent weer bewezen wordt uit de conclusie, e.z.m. Telkens voegt de schrijver bij zijn uiteenzetting treffende voorbeelden die onmiddellijk de groote hoeveelheid denkfouten, die dagelijks worden begaan, doen uitschijnen.

Het hoofdstuk betreffende de formeele logica wordt besloten met beschouwingen over deductie en inductie in het recht, alsook over analyse en synthese; iedere inductie analytisch zijnde en iedere deductie synthetisch, worden in de rechtswetenschap voortdurend beide procédés gebruikt en wordt de rechtswetenschap opgebouwd in een voortdurende wisselwerking van analyse en synthese.

De inhoud van deze vergelijking tusschen de regelen der formeele logica en hunne toepassing in de rechtswetenschap zou van aard zijn om

te doen gelooven dat de auteur een volstrekt volmaakte wetenschap van het recht zou mogelijk achten door een bepaald strenge toepassing der logische regelen. Dit is geenszins het geval en daarom is ook het derde hoofdstuk van het boek, dat getiteld is « sprongredeneering en juridisch inzicht » van zulk allergrootst belang. In dit hoofdstuk betoogt Prof. Kamphuisen, wederom aan de hand van allerduidelijkste en treffende voorbeelden, hoe in werkelijkheid de oplossing van talrijke concrete juridische vraagstukken geenszins geschiedt in den vorm van een syllogistisch proces, doch hoe de jurist in den geest een complex in zijn geheel beschouwt « en dan in één denkact de oplossing ziet en aanvaardt ».

Dit is wat schrijver noemt de « sprongredeneering ». Hij wijst er op dat dergelijke sprongredeneering geenszins van aard is om gemakkelijk, snel en zeker een oplossing te vinden, dat men integendeel slechts vaag tot de conclusie zal komen, na lang wikken en wegen, na allerlei aarzeling en zoeken in verschillende richtingen, maar, zegt Prof. Kamphuisen, « als wij ten slotte tot een beslissing komen, dan is dat een beslissing waarbij wij in de laatste instanties de geheele casuspositie in één denkact overzien en niet op grond van premisse en conclusie tot een resultaat komen, maar direct van het complexe gegeven overspringen op een uiteindelijke beslissing ».

De onmogelijkheid om door syllogistische redeneering in de rechtswetenschap tot resultaten te komen werd in 1937 uiteengezet in een Gidsartikel van Prof. Telders dat in groote mate tot dezelfde besluiten komt als Prof. Kamphuisen.

Zeër fijn ontleedt de schrijver hoe in de rechtswetenschap het onmogelijke gedaan wordt om den syllogistischen vorm te redden en hoe de termen van de sluitredeneering door interpretatie worden opgesteld.

De conclusie is echter dat die bekwaamheid om een complex van juridische normen en feitelijke gegevens verstandelijk te omvatten en daaruit met een sprongredeneering een oplossing voor de gestelde vraag te geven, hoofdzakelijk een « ars » is, een speciale en blijvende eigenschap van het intellect dat de schrijver het « juridisch inzicht » noemt.

Het is het bezit van of het gemis aan dit juridisch inzicht « dat iemand tot een goed jurist stempelt of tot iemand die bij alle posi-

tieve kennis toch nooit een jurist zal worden ».

Prof. Kamphuisen vraagt zich daarna af of in tegenwoordigheid van deze vaststellingen zijn voorafgaandelijke beschouwingen over de formeele logica in het recht niet overbodig waren en hij beijvert zich dan om het respectieffelijk belang van de formeele logica en de sprongredeneering te onderscheiden. Naar zijn meening bevat de theoretische rechtswetenschap wel degelijk een zeer belangrijk element aan formeele logica en is de sprongredeneering in het recht volgens hem slechts een surrogaat voor het syllogistisch betoog, dat enkel kan aanvaard worden wanneer wij syllogistisch niet verder komen.

De sluitrede heeft daarbij de verdienste dat zij, ook wanneer de vormvrije redeneering in syllogistischen vorm gegoten wordt, van aard is om in zeer vele gevallen toe te laten denkfouten op te sporen.

Schrijver kent dus aan de formeele logica in het recht, niettegenstaande de betrekkelijke waarde van hare toepassing wel een degelijke beteekenis toe. Hij meent niet zoover te kunnen gaan als Telders die in zijn Gidsartikel van 1937 de meening uitdrukt dat de rechtswetenschap in wezen a-logisch is en dat de syllogistische vorm in de rechterlijke uitspraken enkel en alleen wordt aangewend om dit a-logisch karakter te verbergen, met de eenige bedoeling de rechtsonderhoorigen te overtuigen van de rechtvaardigheid der beslissing door deze met een logischen mantel te bedekken. De schrijver gaat ook niet zoover als Eugen Ehrlich die in de juridische logica niets anders ziet dan een rookgordijn om te verbergen dat de rechter vaak beslist op grond van een belangenafweging niet verricht door den wetgever maar door hemzelf.

Al geeft de schrijver deze uiterste stellingen niet toe en al is hij de meening toegedaan dat de formeele logica in de rechtswetenschap wel degelijk een rol speelt toch komt hij tot de conclusie dat deze rol niet anders dan « bescheiden » mag genoemd worden.

Na deze uiteenzetting volgen twee hoofdstukken respectieffelijk gewijd aan de toegepaste en de theoretische rechtswetenschap.

In deze beide hoofdstukken wordt onderzocht wat de jurist doet die voor een concreet geval een oplossing zoekt en welke de taak is van dengene die de stof behandelt om een algemeen overzicht te krijgen of een algemeen vraagstuk

op te lossen. De jurist die een concreet rechtsvraagstuk wil oplossen moet nagaan welke precies de feiten geweest zijn waarop de toepassing van het positieve recht wordt gevraagd en hoe de rechtsregel luidt die moet worden toegepast. Wat het eerste betreft kan men slechts komen tot praktische zekerheid, ttz. een zoo groot mogelijke mate van waarschijnlijkheid. Wanneer nu op dit feitencomplex de rechtsregel dient toegepast is, volgens den schrijver, zulks noodzakelijkerwijze een laatste bewerking, die volgens hem een syllogisme is en die tenslotte zuiver logisch zou zijn. Doch welke beperkingen worden hierbij niet aanvaard. Hij geeft volkomen toe dat de rechtsregel vaak a-syllogistisch is, zou moeten omgebogen worden naar de feiten toe en dat de feiten ook a-syllogistisch zullen moeten worden gekwalificeerd, waardoor wederom de betrekkelijke beteekenis van de logica in het licht wordt gesteld.

De interpretatie in het recht is stellig een van de gewichtigste problemen die zich bij de rechtstoepassing voordoen. Woorden zijn steeds gebrekkig en wijzen enkel naar een zekeren gedachteninhoud die moet opgespoord worden. Hierbij acht schrijver voor de rechtswetenschap de waarneming van eigen bewustzijn de fundamentele methode. De gedachtengang van anderen kunnen we slechts verstaan door dezen in verbinding te brengen met ons eigen bewustzijn. Uiterlijke teekenen lichten ons in over vreemd zieleleven en door analogie met ons eigen bewustzijn trekken we conclusies. De interpretatie in het recht is dan ook niets anders dan het verstaan van een vreemden gedachteninhoud door dezen bij analogie te toetsen aan het door zelfwaarneming gevondene. De auteur onderzoekt de verschillende methoden van interpretatie waarvoor de primauteit wordt opgeëischt en hij komt tot het besluit dat, naar de algemeen geldende opvatting van heden ten dage, er geen sprake kan zijn van een bepaalde rangorde van de verschillende methoden; bij het opsporen van de beteekenis van de wetsformule behooren alle hoegenaamde factoren in aanmerking te komen en zeer dikwijls wordt de keus uitsluitend bepaald door den wil van den uitlegger die als « strevingsfactor » naast de logica een bijzonder belangrijke rol speelt in de rechtstoepassing.

Bij de behandeling van het vraagstuk der analogische interpretatie betoogt Prof. Kamp-

huisen dat analogie nooit voert tot zekerheid en het niet verder brengt dan tot waarschijnlijkheid zoodat voorzichtigheid in groote mate geboden is. Doch hij onderlijnt hoe nochtans in feite de geheele rechtswetenschap in groote mate op redeneering door analogie berust.

Wat de theoretische rechtswetenschap betreft houdt de schrijver zich uitvoerig bezig met den opbouw van het juridisch systeem dat eerst de juristen in staat stelt zich bepaalde begrippen te vormen die hij als eenheid kan denken. Tegenover de stelling die algemeen wordt aangenomen dat een wetenschappelijk rechtssysteem een systeem van rechtsnormen dient te zijn, verdedigt de auteur de meening dat het systeem dat de juristen trachten op te bouwen een systeem van *begrippen* dient te zijn, waarin hij het zeer groot voordeel ziet dat men zich veel gemakkelijker begrippen als eenheid kan denken en met hen kan « werken », wat met een normensysteem oneindig moeilijker is.

Toetst men nu de systematiek van het recht aan de werkelijkheid, dan komt duidelijk de gebrekkigheid hiervan aan den dag en stelt men vast hoe oneindig veel er op dit gebied wetenschappelijk nog kan verwezenlijkt worden. In verband met de systematiek stelt Prof. Kamphuisen een onderzoek in naar wat men verstaat door « constructie » in het recht, wat ten slotte neerkomt op begripsvorming en de auteur gaat de verschillende eischen na die door de rechtswetenschap gesteld worden opdat een constructie zoo volmaakt en zoo streng wetenschappelijk als maar mogelijk is, zou wezen. Eindelijk vestigt hij de aandacht op wat men verstaat door juridische « theorie » en besluit dat zoomin expliciteerende als representatieve theoriën in de rechtswetenschap voorkomen. Hetgeen men soms verstaat door theoriën van het laatste soort in het recht zijn stellingen die opgebouwd worden niet met de bedoeling eene werkhypothese te poneeren, doch wel degelijk een norm te formuleeren van hoogere abstractie dan die welke als gegeven voorhanden is.

Na deze zoo leerrijke beschouwingen komt de schrijver tot het kernvraagstuk van zijn onderwerp in het hoofdstuk dat hij betitelt « Waarheid of Wille-keur », namelijk de vraag naar het waarheidsgehalte in het recht.

Na eerst onderzocht te hebben welke de

inhoud is van het begrip zelf der waarheid beantwoordt schrijver de vraag of men ooit kan zeggen dat een bepaalde stelling in het positieve recht werkelijk « waar » is, vraag die haast nergens gesteld is geworden. Op grond van de constateering dat de noodzakelijkheid van de formuleering der nomen de rechtsregelen binden aan al de onvolmaaktheid van onze menselijke uitdrukkingsmiddelen, dient er besloten dat objectieve waarheid in de wetenschap van het positieve recht principieel uitgesloten is. Tusschen de verschillende overwegingen die tot tegenovergestelde resultaten voeren bestaat er voor ons geen evidentie en is men wel verplicht een keuze te doen. Deze keuze is echter geen daad van het verstand doch wel een daad van den wil. Daardoor wordt dan ook deze keuze volledig beheerscht door onze geheele persoonlijkheid « met haar eigen temperament, haar opvattingen en vooroordeelen, beïnvloed door opvoeding en omgeving ».

De conclusie waarmede Prof. Kamphuisen dit hoofdstuk besluit is formeel: « de waarheid in de wetenschap van het positieve recht is in principe uitgesloten en de wille-keur speelt daar een zeer groote rol ».

Na al deze vaststellingen die weinig bemoeigend zijn voor degenen die de rechtswetenschap volledig op de logica zouden willen opbouwen, vraagt uiteindelijk de schrijver zich af welke dan wel de rol is van de logica in de rechtswetenschap en niettegenstaande al de negatieve besluiten die hij reeds heeft moeten trekken acht hij deze rol toch van veel grooter beteekenis dan op eerste zicht zou blijken. Zulks vindt vooral zijn grond in de omstandigheid dat de rechtswetenschap in haar eigen stof een zeer groot aantal begrippen vindt die niet zonder meer « gegeven » waren maar die zelf het product zijn van de rechtswetenschap uit vroeger tijden. Wanneer men dus een onderzoek instelt naar het gehalte logica dat in de rechtswetenschap aanwezig is dient met dit feit in de eerste plaats rekening te worden gehouden. In de toegepaste rechtswetenschap geeft de logica vorm aan het betoog, verplicht zij tot een nader overdenken van de door sprongredeneering gevonden oplossing en geeft zij ten slotte bevrediging aan den wensch der justiciabelen naar een uiterlijk objectieve oplossing. In de theoretische wetenschap van het recht speelt ze een rol van belang in de eenheid die de rechtsnormen tezamen vormen,

zij beperkt de almacht van den wetgever, zij maakt het beheerschen van de stof mogelijk.

In een laatste hoofdstuk, waarin hij de waarde van het recht als wetenschap onderzoekt, komt de auteur, aan de hand van de vele moderne theorieën over de onderscheidingen in de wetenschap, tot het besluit dat het recht een geesteswetenschap is, tevens cultuurwetenschap en praktische wetenschap, die in hoofdzak generaliseerend te werk gaat en ten slotte in sterke mate waardeoordeelen bevat.

* * *

Wij zouden met enkele woorden den algemeenen indruk willen vastleggen dien de lectuur van dit uiterst interessant werk op ons heeft gemaakt. In de eerste plaats loopen de beschouwingen van den schrijver in dezelfde lijn als deze van zoovele moderne auteurs, die het betrekkelijke van het logische in het recht in de laatste jaren hebben doen uitschijnen en kan de stelling van Prof. Kamphuisen op een lijn worden gesteld met deze van Ehrlich, Telders en in zekere mate van Moor. Het is echter duidelijk dat Prof. Kamphuisen door deze negatieve vaststellingen gehinderd wordt. Hij zou stellig verlangen dat het anders ware en dat de rechtswetenschap ons een volstrekt objectieve logische zekerheid zou aan de hand doen. Zijn werk is dan ook een loyale poging om spijs alle negatieve uitkomsten, die eerlijk worden erkend, toch de beteekenis van het logische in het recht niet al te zeer te beperken en in tegenstrijd met wat door sommige schrijvers gedaan werd, het recht niet als een zuiver a-logisch geheel te zien.

De beschouwingen van Prof. Kamphuisen op dit gebied zullen voorzeker algemeen worden bijgetreden en waar hij de werking van de logica opdiept uit de groeve waarin ze onder zooveel « wille-keur » bedolven ligt, heeft hij stellig de aandacht gevestigd op talrijke verschijnselen die zeer dikwijls uit het oog worden verloren.

Niettegenstaande dit maximum van beteekenis dat door den schrijver aan het logische in het recht wordt toegekend, lijkt het ons van bijzonder groot belang vast te stellen in welke overgroote mate het logische ontbreekt in de praktische toepassing van het recht. Wanneer

het waar is dat de jurist tot geen concrete oplossing kan komen in de meeste gevallen door toepassing van de sluitrede, wanneer het vaststaat dat de rechtsgeleerde niet syllogistisch redeneert doch er zich in zijn geest een sprongredeneering voordoet, wanneer de schrijver moet toegeven dat niet het logisch doordenken, maar de persoonlijke begaafdheid om een rechtsprobleem op te lossen, het juridisch inzicht dat door den schrijver een « ars » genoemd wordt, bepalend is; wanneer eindelijk moet erkend worden dat waarheid in het recht principieel uitgesloten is en dat de beslissing hoofdzakelijk geveld wordt volgens de voorkeur van den persoonlijken wil, zelf bepaald door ieders bijzonder temperament en door den invloed van het milieu, dan mogen wij het besluit trekken dat het boek van Prof. Kamphuisen, — al is het stellig niet zoo bedoeld, — een uiterst te waardeeren document is dat van aard is aan te toonen hoe ten slotte de rechtswetenschap, om werkelijk tot resultaten te komen, zich niet mag beperken bij het zuiver formalistisch, logisch en abstract denken, doch volkomen de sociologische methode dient aan te wenden die alleen van aard kan zijn om die zoo belangrijke elementen van « wille-keur », die de schrijver als bepalend voor het recht beschouwt, te ontleden en te verklaren.

De sociologische methode biedt nu dit voordeel dat al hetgeen Prof. Kamphuisen als invloed van de logica in het recht ziet volkomen in het kader der sociologische methode past. De logische elementen in al hun betrekkelijkheid worden door de rechtssociologie stellig in hun volle waarde erkend. Doch wanneer wij met Prof. Kamphuisen aannemen hoe uiterst bescheiden volgens zijn eigen woorden de beteekenis van de logica voor het recht is, dan lijkt het wel dringend geboden dat er een ernstig en grondig onderzoek zou worden ingesteld naar al het andere dat in het recht beteekenis heeft en meestal zooveel meer beteekenis dan de logica, — onderzoek dat enkel op sociologische basis kan gebeuren.

Het komt ons voor dat Prof. Kamphuisen zelf konsekwent deze conclusie uit zijn merkwaardig werk zal moeten trekken.

René VICTOR.

Abonneert U op "Rechtskundig Weekblad" !

Moeten de straatnaamborden beschouwd worden als « voorwerpen van openbaar nut » vallende onder toepassing van art. 526 Str. Wb. ofwel dienen ze beschouwd als « plakbrieven », vallende onder art. 560 1° ?

Bijna dag op dag, juist een jaar geleden (Rechtsk. Wb. 10/7/38), verdedigde ik de stelling dat art. 526 allen mocht slaan op de KUNST-voorwerpen, en niet op gelijk welkdanige voorwerpen zo gezegd van openbaar nut, en dat de straatnaamborden dienden beschouwd als « plakbrieven ».

(De lezer zal de talrijke drukfeilen wel zelf verbeterd hebben. Het was het laatste nummer vóór het verlof, en mijn nogal lange kopij kon slechts op het allerlaatste nippertje de drukkerij bereiken.)

Mijn stelling was de volgende :

1) Het oorspronkelijk art. 257 (Code 1810), zonder discussie in ons strafwetboek onder art. 526 gebracht, heeft — blijkens de besprekingen in het Corps Législatif en het Conseil d'Etat — zonder twijfel alleen de KUNST-voorwerpen op het oog gehad, bestemd tot het algemeen nut of dienend tot de openbare versiering, ten einde deze te beschermen tegen de daden van vandalisme.

2) De woorden « en andere voorwerpen » werden erbijgevoegd opdat ook de daden van vandalisme, gepleegd op godsdienstige voorwerpen, staande buiten de kerken, (en die niet noodzakelijk van openbaar nut zijn of tot de openbare versiering dienen) ook onder de toepassing van ditzelfde artikel zouden vallen.

3) Art. 526 voorziet een constructie (élever — op-richten).

4) De rechtspraak is absoluut niet eensluidend noch logisch. In strijd met de besprekingen in het Corps Législatif en het Conseil d'Etat, werd gevonnist dat de woorden « en andere voorwerpen » een algemeen en onbeperkt karakter hebbende, gelijk welkdanige voorwerpen van openbaar nut moeten bedoelen.

5) Tientallen andere artikelen van het Strafwetboek zijn er, speciaal om andere voorwerpen van openbaar nut te beschermen. Indien art. 526 ALLE voorwerpen van openbaar nut bedoelt, dan waren al deze artikelen volstrekt overbodig.

6) Straatnaamborden of andere inlichtingsborden, evenals berichten, op muren geschilderd, dienen beschouwd te worden als « plakbrieven ». Want een plakbrief is niet noodzakelijk een stuk papier ; de stof waarop een tekst aangebracht wordt heeft geen belang.

* * *

Een jaar geleden werd deze stelling gepubliceerd. Ik weet dat talrijke magistraten van allen rang, tot zelfs bij het Hof van Verbreking, er kennis van hebben. Niemand heeft ze totnogtoe gepoogd te weerleggen.

Ondertusschen heb ik deze stelling onlangs uitvoerig gepleit, en in besluiten vastgelegd, voor de Correctionele Rechtbank te Antwerpen en te Brugge. Bedoelde vonnissen worden verder in dit nummer afgedrukt.

Het vonnis van Antwerpen zegt :

1) De Wetgever (van 1810) heeft ervan afgezien alleen maar de *godsdienstige* voorwerpen in het (oud) art. 257 bij te begrijpen, vermits hij de bijzondere aanvullende tekst heeft laten vallen, en een algemeene formule in de plaats heeft gesteld, zoodanig dat dit art. *alle* voorwerpen van openbaar nut begrijpt, ook plakbrieven.

2) Art. 560 1° slaat alleen op plakbrieven, wanneer deze niet tot het algemeen nut bestemd zijn.

De Rechtbank van Brugge, aan wie ik het voormelde vonnis had medegedeeld, verklaart dat het roekeloos (sic) voorkomt de straatnaamborden met plakbrieven te willen gelijkstellen, « aangezien het doel van plakbrieven zich beperkt tot het aankondigen van *tijdelijke* gebeurtenissen... die als van *beperkt* nut moeten aanzien worden », terwijl bv. de straatnaamborden dienen beschouwd als « voorwerpen van *openbaar* nut ».

Het vonnis van Antwerpen beantwoordt de vraag, of een straatnaambord, enz... dient beschouwd te worden als een plakbrief, liefst niet, alhoewel het toegeeft dat het « *berichten* (zijn) tot het *publiek* ».

Wanneer we *al* de bepalingen lezen van plakbrief of affiche, dan zien wij dat de plakbrieven steeds als het middel, om de *berichten* ter kennis van het publiek te brengen, gedefinieerd worden.

Zie : Pand. B. — V° Affiche ; Tielemans — Rép. de l'Adm. — VI — blz. 467. V° Ecriteau ; Morin — Rép. — V° Affiche ; Crahay — Traité des Contr. de pol. n° 427 ; Merlin — Rép. — I — V° Affiche ; Beltjens — Code Pénal — art. 560 — n° 1 ; Rép. prat. Dr. B. — V° Affiche ; de Chabrol — Chanéane — Dict. de législ. V° Affiche ; Rondonneau — Vocabulaire class. du droit — V° Affiche ; Nypels et Servais — Code Pénal — IV — blz. 429 ; enz... enz...

De stof, waarop de tekst aangebracht wordt, heeft geen belang :

« Le mot *affiche* doit s'entendre, dans l'art. 561 — n° 1, non seulement du papier sur lequel est écrit ou imprimé le document publié par l'affichage, mais encore de ce document lui-même ».

Verbr. 5/8/1879 — Pas. 1879 — 381.

« Ce n'est pas l'instrument matériel, revêtu d'une inscription, que la loi a pour but de protéger, c'est l'inscription elle-même figurant sur cet instrument ».

B. J. XXXVII (1879) p. 1163.

« Une affiche, une fois collée au mur, ne peut pas être considérée comme une propriété mobilière, et n'a plus d'autre valeur que celle d'une écriture tracée sur le mur dans un but de publicité ».

Pand. B. — V° Affiche — n° 161.

Dat is maar volledig *logisch* !

En van een « bericht », van een « tekst », een « voorwerp » maken (van algemeen nut), een voorwerp dat « opgericht » wordt (élever une affiche ???) tot het algemeen nut, deze redeneering kan ik met den besten wil van de wereld niet slikken.

Een « voorwerp van openbaar nut » is inderdaad « ce qui est mis à la disposition du public » (Pand. B. — V° Destruction de tombeaux, monuments, etc... n° 28).

Dus : « een plakbrief ter beschikking stellen van het publiek » om ervan te genieten op de eene of de andere wijze ? Waar is bv. dergelijk genot, wanneer een plakbrief een nieuwe belasting afkondigt ?

* * *

Ad. 1. NERGENS kan ik vinden dat het Corps Législatif of het Conseil d'Etat in 1810 het inzicht gehad heeft andere dan de *godsdienstige* voorwerpen in het (oud) art. 257 mede te begrijpen.

Het proces-verbaal der zitting van het Conseil d'Etat, de dato 9/1/1810 vermeldt naar aanleiding van de verwerping van den aanvullenden tekst : « Ceux qui auront

mutilé ou détruit les signes et objets érigés à l'extérieur des temples avec autorisation, seront punis de la même peine.

« Le conseil d'Etat ne crut pas devoir adopter la rédaction proposée par la commission; il pensa qu'il suffisait d'amender celle du projet, de manière que les objets, que la commission mentionnait, ne fussent pas exclus: de là l'introduction dans l'article des mots « et autres objets ». (Locré — Droit Pénal — éd. Belge — IV — 330).

Het is in volledige tegenstrijd met de besprekingen over art. 257 (thans 526), wanneer beweerd wordt dat de letter en de geest der wet geëerbiedigd wordt, wanneer men dit art. uitbreidt tot *gelijk welkdanige* voorwerpen.

De strafwet is van beperkenden aard.

Daarenboven, indien men — spijs alles, en dus ook ten onrechte — zekere voorwerpen bestemd tot het algemeen nut of dienend tot de openbare versiering, onder dit art. wil doen vallen, omdat er geen ander speciaal wetsartikel ervoor te vinden is, dan kan dit art. in alle geval niet meer als een soort passe-partout dienen daar waar een bijzonder wetsartikel bestaat voor bepaalde zaken.

« Parmi les choses destinées à l'utilité publique, il faut comprendre..... et non régis par les lois spéciales ».

Blanche — Etude sur le Code Pénal — IV — n° 227.

« La loi punit aussi d'autres faits de dégradation qui attaquent des objets d'utilité publique; tels sont: la destruction opérée méchamment des affiches apposées par ordre de l'administration ».

Rép. gén. alph. du droit Fr. — V° Destructures — Dégradations et Dommages — n° 41.

* * *

Ad. 2. — Beide vonnissen voeren nu echter een onverwachte nieuwigheid in, als zouden er, ten aanzien van de Strafwet, twee soorten plakbrieven bestaan, de eene van *openbaar nut*, en dienende begrepen te worden onder de « voorwerpen » bestemd tot het algemeen nut, waarvan spraak in het huidig art. 526; en andere plakbrieven, die van minder nut zouden zijn, en onder toepassing vallen van art. 560, 1°.

Het vonnis van Antwerpen zegt: « Aangezien art. 560 een andere soort van misdrijf beteugelt, namelijk het aftrekken of scheuren, met kwaad inzicht, van plakbrieven, wanneer deze niet tot het algemeen nut bestemd zijn ».

Het vonnis van Brugge maakt een ander onderscheid, en verklaart: « Dat het doel van plakbrieven zich beperkt tot het aankondigen van *tijdelijke* gebeurtenissen, namelijk feestelijkheden, verkooping, politieke berichten, enz... enz... en die als van *beperkt* nut moeten aanzien worden ».

Wij zouden dus ambtelijke plakbrieven hebben waarvan de eene beschouwd worden als zijnde van algemeen nut (art. 526) en andere ambtelijke die slechts van beperkt nut zijn (art. 560, 1°). Misschien ook hetzelfde onderscheid voor private plakbrieven, die « wettig aangeslagen » (apposées légitimement) zijn ???

* * *

Beide vonnissen zijn onaanvaardbaar. Ik stel vast dat bij deze nieuwe stelsels geen enkele auteur geciteerd werd!

NERGENS heb ik kunnen ontdekken dat de Wetgever, bij de uitvaardiging van art. 560, 1°, een onderscheid gemaakt heeft tusschen *ambtelijke* of *private* plakbrieven, of plakbrieven van *algemeen* of *beperkt* nut. NERGENS!

NOOIT zijn de plakbrieven gerekend geworden bij

de zoogenoemde « voorwerpen van openbaar nut ». Ofwel bestond er een speciale wettekst, ofwel — bij gemis eraan — kon de beschadiging van de plakbrieven niet eens gestraft worden.

De Romeinsche praetor vaardigde destijds de « actio de Albo » uit: « Is qui album raserit, corruerit, sustulerit, mutaverit, quidve aliud propositum edicendi causa turbaverit, extra ordinem punietur » (Palus — Sent. Lib. I, tit. XIII — A). Men weet dat het « album » de witte steen was waarin de edikten van den praetor gebeiteld werden.

De Romeinsche Keizers hebben eene actio behouden, en wij vinden ze terug in de Instituten van Justinianus. Aldus werd ze ook naar Gallië overgebracht en door de Frankische Koningen behouden, en is ze later, onder gewijzigden vorm, en volgens de omstandigheden aangevuld, steeds in voege gebleven tot aan de Fransche Omwenteling.

Aldus een edikt van François I (1539), een Arrest van het Parlement van Paris (édit des criées — 1551) en een edikt van den Raad van Holland, 22/11/1737, « ... eenige mandamenten, edicta citatiën, placaten, publicatiën of andere acten die op order van den Hove worden geafficheert, te schenden, breeken of te scheuren » (Groot Placaatboek der Vereenigde Nederlanden — VI, blz. 642).

Dus vanaf de draaiborden der Grieken en de steenen tafelen of de bronzen platen der Romeinen, al over het ezelvel der Middeleeuwen, tot aan het hedendaagsche papier, hout, ijzer of glas, enz... enz... is het plakkaat, of de plakbrief, steeds het voorwerp geweest van een zeer bijzondere strafwet; en bij afwezigheid van zulke speciale wet, was de beschadiging ervan *niet* strafbaar.

Altijd is de beschadiging van de plakbrieven een delikt sui generis geweest.

Vanaf de Fransche Revolutie tot 1832 (in Frankrijk) en tot 1867 (in België) bestond geen wettekst meer die de plakbrieven beschermde. En men heeft er nooit willen aan denken het oud art. 257 of het nieuw art. 526 erop toepasselijk te maken. En men weigerde ook formeel het art. toe te passen betreffende de roerende voorwerpen.

Pand. B. — V° Affiche — n° 160 en vlg.; Arrest van de Kamer van Inbeschuldigingstelling Gent, 2/5/1863 Pas. 1863 — p. 253 — B. J. XXI (1863) p. 799 — Journ. des Adm. Com. I — p. 107, eensluidend met het merkwaardig besluitschrift van Substituut-Prokureur-Generaal De Paepe (Pand. B. V° Affiche — n° 164); Corr. Kortrijk 19/2/1858 — B. J. 1858 — p. 429; Pol. Tongeren 25/5/1861 — Cl. et B. X, p. 296; Chauveau et Hélie — Code Pénal — II — n° 4266.

En het was juist omdat er geen strafrechtelijke sanktie bestond, dat de gemeentebesturen gerechtigd waren politiestraffen uit te vaardigen ten einde de plakbrieven te beschermen.

Pand. B. — V° Affiche — n° 165.

NOOIT is een onderscheid gemaakt geworden in zake plakbrieven. In de verste verte kan zulks zelf in art. 560, 1° niet gezocht of gevonden worden: « Zij die *wettig aangeslagen plakbrieven* kwaadwillig aftrekken of scheuren ».

Wettig aangeslagen (apposées légitimement) betekent: uitgehangen zonder in overtreding te komen met wetten of voorschriften, wat vorm, inhoud en plaats betreft.

Wanneer wij de bepaling lezen van « plakbrief » dan kunnen wij *nergens*, wat de strafbaarheid betreft, een onderscheid vinden van *ambtelijke* of *private*, van *openbaar* of van *beperkt* nut, van *tijdelijkheid* of *bestendigheid*, die *overal* mogen aangeplakt worden of slechts op *bijzondere plaatsen*, enz... enz...

Het oorspronkelijk ontwerp voorzag zelfs, met betrek tot art. 560, 1°, uitsluitend « les affiches apposées par ordre de l'administration » dus de ambtelijke, en die als vanzelfsprekend van openbaar nut moesten zijn. « Il résulte de cette discussion que l'origine de la disposition a été toute politique, et qu'elle a été spécialement destinée à protéger les actes de l'autorité publique ».

Chauveau et Hélie — Code Pénal — II — n° 4266.

En het is ten gevolge van de tusschenkomst der Kamerleden Hymans, Van Overloop, Orts en Pirmez, tijdens de zitting van 23/4/1861, dat het principieel in België aangenomen werd dat ook de private plakbrieven dienden beschermd te worden, en dat de tekst gewijzigd werd in « affiches, apposées légitimement ».

Nypels — Lég. Crim. III — p. 791 — n° 11; Pand. B. — V° Affiche — 168.

« Ces dispositions protègent toutes les affiches indistinctement, les affiches privées comme les affiches officielles. Les travaux préparatoires du C. P. ne laissent pas de doute à ce sujet ».

Pand. B. — V° Affiche — n° 167.

« Notre texte comprend conséquemment les affiches privées aussi bien que les affiches apposées par ordre de l'administration. Ce point a été formellement reconnu lors de la discussion de l'art. 560 ».

Nypels et Servais — Code Pénal — IV — art. 560 — n° 6.

« Concluons de tout ce qui précède que l'art. 560 s'applique aux affiches de tout genre ».

Crahay — Traité des Contr. de Pol. — n° 428.

« Le texte protège les affiches de l'autorité publique et des particuliers »; Schuind — Dr Crim. — art. 560, 1°.

Meer dan ooit volhard ik dus in mijn besluit: straatnaamborden, bordjes op tramrijtuigen, enz..., geschilderde teksten op muren, enz... dienen beschouwd als plakbrieven, die alle, zonder uitzondering, onder toepassing vallen van art. 560, 1°.

A. SAMYN
Adv. Brugge.

RECHTSPRAAK

333

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 16 Mei 1939.

Voorzitter: Mr Hodum.

Verslaggever: Mr Fontaine.

Adv. Gen.: Mter Sartini van den Kerckhove.

I. TAALGEBRUIK IN GERECHTSZAKEN.

II. LOTERIJ. — VOORWAARDEN VAN STRAFBAARHEID.

I. *Het Hof mag een verzoeg, gesteld in een andere taal dan deze van de bestreden beslissing, niet in aanmerking nemen.*

II. *Een ongeoorloofde loterij is strafbaar van het oogenblik dat zij aan het publiek voorgesteld wordt en op dusdanige wijze ingericht is dat de biljetten bestemd zijn om in het publiek geplaatst te worden; het werkelijk aanbieden van de biljetten is geen onontbeerlijk bestanddeel van het wanbedrijf.*

Soudyn en cons. t/ Op. Min.

Gehoord Raadsheer Fontaine in zijn verslag, en op de conclusiën van den heer Sartini van den Kerckhove, eerste advocaat generaal;

Gelet op het arrest van het Hof van Beroep te Brussel, 10de Kamer, rechtdoende in strafzaken, in dato 17 December 1938, tegen hetwelk de voorziening gericht is;

Overwegende dat de voorzieningen tegen hetzelfde arrest gericht zijn en op dezelfde middelen gesteund zijn; dat zij samenhangend zijn en dienen samengevoegd;

Overwegende dat het bestreden arrest in de Nederlandsche taal gesteld is; dat krachtens artikel 27 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken voor het Hof van Verbreking de rechtspleging gevoerd wordt in de taal waarin de bestreden beslissing werd gesteld; dat

krachtens artikel 40 vooraanstaande regels voorgescreven zijn op straf van nietigheid; deze wordt van ambtswege door den rechter uitgesproken;

Overwegende dat dienvolgens het Hof geen acht mag slaan op het verzoeg in de Fransche taal gesteld in naam van aanvragers en ter Griffie ontvangen op 13 Maart 1939; dat het slechts acht mag slaan op het verzoeg in de Nederlandsche taal gesteld in naam van aanvragers en ter Griffie ontvangen op 13 Maart 1939;

Over het eerste middel: schending van art. 10 der wet van 17 April 1879, 301 en 302 van het Strafwetboek en 97 der Grondwet, voor zooverre, wanneer toch uit het dossier blijkt dat de drie betichten, gevonnist door het bestreden arrest, vreemdelingen zijn, dat de overtreding welke hun ten laste wordt gelegd, geenszins onder die behoort welke bedoeld zijn bij art. 10 der wet van 17 April 1878, dat de Belgische rechtbanken bijgevolg ten opzichte van betichten slechts bevoegd waren voor zooverre de overtreding in België zou begaan geweest zijn, het Hof van Beroep zich niettemin bevoegd heeft verklaard om de enkele reden dat de bons, welke de loterijbiljetten uitmaakten, aan toonders waren, en, om deze reden, in België aangeboden of in omloop zouden kunnen geweest zijn, wanneer toch het Hof, opdat het bevoegd zij, zou moeten vastgesteld hebben dat een of meerdere bons in België werkelijk aangeboden werden of in omloop werden gebracht;

Overwegende dat aanvragers beticht waren uit hoofde van te Antwerpen, tusschen 1 Januari en 14 December 1936, aanleggers, ondernemers, beheerders, bedienden of agenten geweest te zijn van niet wettelijk toegelaten loterijen, aan het publiek voorgestelde verrichtingen om door middel van het lot een winst te verschaffen, en dat zij uit dien hoofde veroordeeld zijn geweest;

Overwegende dat het arrest vaststelt dat de spaarbons, in het middel beoogd, aan toonder afge-

leverd zijn; dat zij zoowel in België als in Holland konden in omloop zijn en er uit besluit dat de loterij in België ingericht was;

Overwegende dat, opdat artikel 301 van het Strafwetboek van toepassing weze, noodzakelijk de loterij niet privaat mag zijn; dat zij aan het publiek moet voorgesteld zijn, maar dat, voor het verwezenlijken dezer voorwaarde, het niet vereischt is dat de aanleggers biljetten in het publiek geplaatst hebben; dat het voldoende is dat de loterij aan het publiek voorgesteld worde, dat zij op zulke wijze ingericht weze dat de biljetten bestemd zijn om in het publiek geplaatst te worden;

Overwegende dat met te verklaren dat de spaarbons welke dienden tot de uitvoering der beklagde verrichtingen, in België konden in omloop zijn, het arrest vastgesteld heeft dat de biljetten bestemd waren om in het publiek in België geplaatst te worden; dat zodoende het Hof genoegzaam het bestaan der elementen van het wanbedrijf heeft vastgesteld; dat het werkelijk aanbieden van biljetten geen onontbeerlijk bestanddeel van het wanbedrijf is; dat daarvoor, dat het niet vaststelt dat zulk een aanbod gedaan geweest was in België, het Hof bijgevolg niet verzuimd heeft een omstandigheid vast te stellen, waarvan zijn bevoegdheid afhing; dat het middel dus niet dient aangenomen;

Over het tweede middel: schending van artikels 301 en 302 van het strafwetboek en 97 der Grondwet: voor zooverre het bestreden arrest, na aangenomen te hebben — zooals betichtten het staande hielden — dat volgens de bewoordingen der contracten, ter uitvoering waarvan de premiën, welke zoogenaamd bij wege van loting bekomen winsten uitmaakten, aan de medecontractanten werden toegekend, deze slechts als schadevergoeding bij een eventuele vrijwillige verbreking der contracten door de vennootschap «Hars» verschuldigd waren, niettemin beslist dat deze premiën bij wege van loting bekomen winsten uitmaken en omdat men de voorzichtige bewoordingen der contracten moet waardeeren naar de verrichtingen der beschuldigten, die, door aan het publiek de terugbetalingen als voordeelen voor te stellen, en deze werkelijk te doen, aan het publiek de zekerheid hebben gegeven dat zij in de toekomst op dezelfde wijze zouden handelen, zoodat zij de overtuiging hebben doen ontstaan dat er een zekere hoop was zich bij wege van loting een winst te bezorgen, wanneer toch de door de wet verboden loterij vereischt dat er werkelijk aan het publiek een winst bij wege van loting worde aangeboden;

Overwegende dat het bestreden arrest er zich niet bij beperkt te zeggen dat aanvragers, door hun verrichtingen, in het publiek de overtuiging hebben doen ontstaan dat er een zekere hoop was zich bij wege van loting een winst te bezorgen, maar dat het bovendien verklaart dat in de vastgestelde feiten en de juiste bestatigingen der aangestelde deskundige klaarblijkelijk voortspruit dat onder den deknaam van «resiliatie vergoedingen» voor het vroegtijdig beëindigen van verzekeringsverplichtingen door de vennootschap «Hars» gesloten jegens de obligatiehouders, er in werkelijkheid alleen

sprake kan zijn van uitkeeringen die met het uitbaten van wisselvallige winsten gelijk staan;

Overwegende dat het arrest dienvolgens vaststelt dat aanvragers aan de obligatiehouders uitkeeringen deden die in werkelijkheid door het lot waren veroorzaakt; dat indien het arrest uitlegt hoe aanvragers er in geslaagd zijn van het publiek de overtuiging in te boezemen dat het eigenlijk zoo was, het uitsluitelijk is om te bewijzen dat het publiek niet teleurgesteld werd door de bewoordingen in de contracten gevoerd en hoe aanvragers er in geslaagd zijn het publiek te overtuigen dat de bewoordingen van het contract een loterij verdoken, hetgeen voor het gelukken hunner onderneming onontbeerlijk was;

Overwegende dat het middel feitelijken grondslag mist;

Om deze redenen:

Voegt de voorzieningen samen en verwerpt ze;
Verwijst aanvragers in de kosten.

334

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 13 Juni 1939.

Voorzitter: M. Rolin.

Verslaggever: M. Fontaine, raadsheer.
Adv. Gen.: Mr Sartini van den Kerckhove.

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN.
— STRAFZAKEN. — SPEL. — VASTSTELLING DER BESTANDDEELEN BETREFFENDE HET KANS-SPEL. — VEROORDEELING ZONDER BEANTWOORDING VAN DE EXCEPTIES DIE DOOR BEKLAAGDEN BIJ CONCLUSIE WERDEN AANGEVOERD.

Moet verbroken worden, als onvoldoende met redenen omkleed, de beslissing die beklaagden veroordeelt, terwijl zij de door beklaagden bij conclusie aangevoerde excepties onbeantwoord laat, in casu, dat een spel een louter vermaak is door hetwelk de speler, voor onbeduidende inzet, zijn vermaak zoekt en er geen sprake kan zijn van overdreven inzet die de drift van den speler kan aanhitsen en dat in zulk geval de wet van 24 October 1902 niet van toepassing is.

O. M. t/ Van den Eede en ctn.

Gehoord Raadsheer Fontaine in zijn verslag en op de conclusiën van den heer Sartini van den Kerckhove, eerste advocaat generaal;

Gelet op het bestreden arrest, door het Hof van Beroep te Brussel, (10e Kamer, rechtdoende in strafzaken) op 21 December 1938 gevelde;

Over het middel: schending van artikel 97 der Grondwet, doordat het bestreden arrest op de verschillende besluiten der betichtten niet antwoordt;

Overwegende dat aanleggers vervolgd waren uit hoofde van, als daders of mededaders, op welke plaats en onder welken vorm ook, voordeel getrokken te hebben van kansspelen, hetzij dat zij zelfden, of door hun gelastigten, daaraan deel namen en ten hunnen bate voorwaarden stelden welke de kan-

sen ongelijk maakten, hetzij dat zij van de personen, wien het toegelaten werd daaraan deel te nemen, een loon in geld ontvingen of iets afhielden van den inzet, hetzij dat zij zich rechtstreeks of onrechtstreeks eenig ander voordeel verschafften door middel van die spelen;

Overwegende dat, in besluiten voor het Hof van Beroep neergelegd, aanleggers beweerden dat hunne vrijspraak zich opdroeg namelijk omdat het hier gold een louter vermaak door hetwelk de speler, voor een onbeduidende inzet, zijn verzet navorscht; dat er geen sprake kon zijn van overdreven inzet die de drift van den speler kan aanhitsen en dat in zulk geval de wet van 24 October 1902 niet van toepassing is;

Overwegende dat het bestreden arrest, wel is waar, verklaart dat de aangeslagen toestellen dienen aanschouwd te worden als kansspelen, en hunne uitbating onder toepassing der wet van 24 October 1902 valt, maar dat het deze beoordeeling uitsluitelijk steunt op den invloed in deze spelen van kans en behendigheid en geenszins het rechtsmiddel, uit de geringheid der inzetten afgeleid, beantwoordt;

Overwegende dat het arrest artikel 97 der Grondwet, hetwelk eischt dat alle vonnis met redenen bekleed zij, schendt;

Om deze redenen:

Vernietigt het bestreden arrest;

Beveelt dat het huidig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat er melding van gedaan zal worden in den rand der vernietigde beslissing;

Laat de kosten ten laste van den Staat;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Gent.

Dit arrest vernietigt onderstaand arrest van het

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 21 December 1938.

Gezien het beroep ingediend op 22 September 1938 door het Openbaar Ministerie tegen het vonnis uitgesproken (door een rechter) den 19 September 1938 door de rechtbank van eersten aanleg van het arrondissement Antwerpen, dewelke, rechtdoende in correctionele zaken de betichting niet bewezen verklaart, betichten vrij spreekt zonder kosten;

Gedaagden waren beticht, te Antwerpen, zelfde kanton de drie eersten in October en November 1937, en de vijf laatsten, in de drie eerste maanden van 1937, als dader of mededader, op welke plaats en onder welken vorm ook, voordeel getrokken te hebben van kansspelen, hetzij dat zij zelfden of door hunne gelastigden daaraan deel namen en ten hunnen bate voorwaarden stelden welke de kansen ongelijk maakten, hetzij dat zij van de personen wien het toegelaten werd daaraan deel te nemen een loon in geld ontvingen of iets afhielden van den inzet hetzij dat zij zich rechtstreeks of onrechtstreeks eenig ander voordeel verschafften door middel van die spelen; met de verzwarende omstandigheid dat de zevende zich in herhaling bevindt voorzien door art. 5 der wet van 24 October 1902;

Gehoord het verslag gedaan door den heer Voorzitter;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijnen eisch;

Gehoord de betichten in hunne middelen van verdediging ontwikkeld door Meester Wilmots, advocaat voor eerste en vierde betichten, door Meester Van Santen, advocaat voor zesde betichte, door Meester Beaucarme, advocaat voor zevende betichte en door Meester Constant, advocaat voor achtste betichte;

Aangezien de feiten ten laste gelegd van de betichten bewezen zijn geworden door het onderzoek voor het Hof gedaan;

Aangezien het blijkt uit de bestanddeelen der zaak, namelijk uit de deskundige verslagen dat de behendigheid van den speler slechts invloed kan uitoefenen op het bereiken hetzij van één holte hetzij van nog één of twee andere holten;

Aangezien de afwisselende, menigvuldige en elkander bestrijdende invloeden die de bal ondergaat voor het bereiken van de andere holten aan alle berekeningen van den speler doen ontsnappen;

Aangezien aldus voor bijna al de holten de uitslag van het spel van het toeval en geenszins van de behendigheid afhangt;

Aangezien de aangeslagene toestellen namelijk deze onder de benaming «High Bocket», «Healcak», «Mammouth», «Bally Bonus» gekend, als kansspelen moeten aanzien worden;

Aangezien de uitbating van zulke spelen onder de toepassing van de wet van 24 October 1902 valt, daar art. 1 dezer wet geen onderscheid maakt tusschen den aard der kansspelen of der uitbatingen;

Aangezien wie deelgenomen heeft aan deze uitbating en er voordeel uitgetrokken heeft strafbaar is;

Aangezien (Groenteman Salomon) zesde betichte, bekend dat hij zich met het plaatsen der apparaten ook onledig heeft gehouden.

Aangezien de deskundige verslagen in 't Vlaamsch werden opgesteld en door den deskundige onteekend;

Aangezien de zevende betichte (Groenteman Simon) zich in de staat van herhaling voorzien door art. 4 derzelfde wet bevindt, om door arrest van het Hof van Beroep te Gent, hebbende kracht van gewijsde, gedagteekend 1 Februari 1936, hetzij min dan vijf jaar voor de huidige feiten, verwezen te zijn geweest wegens uitbating van kansspelen te Blankenberghe in een geldboete van 100 frank verhoogd met 60 deciemmen, voorwaardelijk voor vijf jaar, zooals het blijkt uit een uittreksel van vermeld arrest bij den bundel gevoegd

Om deze beweegredenen:

Het Hof,

Alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Gezien art. 1, 2, 4, 5, 6 wet van 24 October 1902; 40, 66 van het strafwetboek; wet van 27 December 1928; art. 24 wet van 15 Juni 1935;

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald, art. 211, 194 van het strafvorderingswetboek aangeduid ter zitting door den heer Voorzitter;

Beslissende wedersprakelijk en bij eenparigheid van stemmen;

Doet het bestreden vonnis te niet voor zooveel het betichten vrijsprak;

Verwijst eerste, tweede, derde, vierde, vijfde, zesde en achtste betichten ieder tot 100 frank boet, verhoogd met 60 deciemen uitmakende 7006 frank of een maand hulpgevang;

Verwijst zevende betichte tot 200 frank boet verhoogd met 60 deciemen uitmakende 1400 frank of twee maanden hulpgevang;

Verwijst de betichten ieder tot 1/8e der kosten van beide aanleggen beloopende in 't geheel 953,85 frank + 572,40 frank;

Verklaart verbeurd de aangeslagen apparaten en gelden.

335

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

2e Kamer. — 26 Juni 1939.

Voorzitter : M. Moreels.

Rechters : MM. Meir en Janssens.

O. M. : M. W. van Hille.

Pleiters : Mrs Koll en Winkelmolen.

SCHEIDING VAN TAFEL EN BED. — OMZETTING IN ECHTSCHEIDING. — INTERNATIONAAL PRIVAAT RECHT. — NEDERLANDERS.

In zake Internationaal Privaat Recht moet men de persoonlijke wet der partijen volgen.

Wanneer zij van verschillende nationaliteiten zijn moet men gelijktijdig de toepassing der beide wetten als ook gebeurlijk van de «lex loci» eischen.

Nederlanders kunnen enkel de omzetting van de scheiding van tafel en bed bekomen mits toestemming van de beide echtgenooten.

R... t/ V..

Overwegende dat aanlegger, ten wiens laste de scheiding van tafel en bed werd uitgesproken door een arrest van het Hof van Beroep, te Brussel, op 18 November 1933, thans omzetting in echtscheiding vraagt op basis van art. 310 van het B. W.;

Overwegende dat aandegger van Nederlandsche nationaliteit is en dat partijen niet betwisten dat verweerster dezelfde nationaliteit zou bezitten;

Overwegende dat in zake persoonlijk statuut de wet der partijen dient toegepast te worden, rekening houdende met Belgische wetgeving in hare bepalingen van openbare orde;

Overwegende dat de termijnen voorzien door de Nederlandsche en Belgische wetgevingen in zake omzetten van scheiding van tafel en bed in echtscheiding verlopen zijn, dat nochtans de Nederlandsche wetgeving ook nog als voorwaarde eischt dat partijen het eens zouden zijn over deze omzetting;

Overwegende dat ter zake partijen niet akkoord gaan over deze omzetting;

Dat bijgevolg de vraag niet ontvankelijk is,

Om deze redenen :

De Rechtbank, recht doende bij tegenspraak, gehoord den heer van Hille, Substituut van den Procureur des Koning in zijn aansluitend advies gegeven in openbare zitting;

Alle andere besluiten van de hand wijzende;

Verklaart den eisch niet ontvankelijk.

Verwijst aanlegger in de kosten.

NOTA. — Indien het Nederlandsch Recht zooals het Belgisch Recht, de scheiding van tafel en bed kent, kent ze ook de omzetting doch in andere voorwaarden als degene welke in ons Belgisch recht bestaan. Ingevolge artikels 255 en vg. van het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, mag de scheiding van tafel en bed enkel toegestaan worden na vijf jaar. Volgens het Belgisch stelsel van internationaal privaatrecht inzake persoonlijk statuut, moet men de nationale wet der partijen volgen en in geval van conflict de gelijktijdige toepassing der twee wetten verwezenlijken.

De termijnen aangeduid zoowel door de Belgische als door de Nederlandsche wet, zijn volgens ons een voorwaarde ten gronde en zijn verlopen. Doch de Nederlandsche wet eischt daarenboven, en dit is ook meenen wij een voorwaarde ten gronde, dat beide echtgenooten het eens zouden zijn over de omzetting. Daarenboven eischt de Nederlandsche wet, dat sommige pleegvormen (o.m. verschillende verschijnningen) zouden geëerbiedigd worden. Men kan zich daarenboven nog afvragen of die formaliteiten voorwaarden zijn ten gronde of loutere proceduursvormen.

336

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5e Kamer. — 12 Mei 1939.

Voorzitter : M. Anthonis.

O. M. : M. Rubbens.

Pleiters : Mrs Verheyden en Valérius.

RECHTSTREEKSCH GEMEENTEBELASTING. — TAKS OP DIENSTERS. — AANSLAG. — BETWISTING DER GEVORDERDE SOMMEN. — ONBEVOEGDHEID DER RECHTBANK. — BEVOEGDHEID DER BESTENDIGE DEPUTATIE. — NIEUWE MIDDELEN WELKE NIET IN HET EXPLOIT VAN VERZET WERDEN OPGENOMEN.

I. — *De rechtbanken zijn alleenlijk bevoegd om te oordeelen over de regelmatigheid en de wettelijkheid der vervolgingen en uitvoeringsakten ter inning der rechtstreeksche belastingen.*

II. — *De rechtbanken zijn namelijk onbevoegd om te oordeelen of het beloop van den aanslag onjuist is en op wiens naam de belasting in het kohier diende vermeld;*

III. — *De bestendige deputatie van den provincieraad is alleen bevoegd om na te zien of de rechtstreeksche gemeentetaks op diensters ten laste der exploitanten is.*

IV. — *Indien het verzet enkel middelen bevat, welke door de rechtbank niet kunnen weerhouden worden, omdat zij daartoe onbevoegd is, kan het rechterlijk gevormd kontrakt niet uitgebreid worden door bijkomende andere besluiten.*

Brouwerij Mertens t/ Stad Antwerpen.

Aangezien de eisch strekt tot het hooren zeggen voor recht dat een dwangbevel aan aanlegster beteekeend in dato 29 Juli 1937 alsmede het uitvoerend beslag van 15 December 1938 daaropvolgend nietig zijn en de Stad Antwerpen verbod moet opgelegd worden de rechtspleging door te drijven met veroordeeling tot betaling eener schadevergoeding van 1.000 fr. ;

Aangezien bovenaangehecht dwangbevel en uitvoerend beslag gedaan werden om betaling te bekomen van achterstallige stedelijke belastingen over de jaren 1933-1934 op diensters;

Aangezien ingevolge het exploit van verzet in dato 14 Januari 1939, de vraag tot nietigheid der uitvoeringsproceduur gesteund is :

1°) op het feit dat door het dwangbevel een verkeerden rechtspersoon wordt getroffen die de belastingen niet verschuldigd is ;

2°) op het feit dat den aanslag onjuist is en er 1.000 fr. te veel wordt aangerekend ;

3°) dat de verplichting van den brouwer de dienststaks te regelen maar bestaat alswanneer de uitbaters in gebreke blijven deze te voldoen ;

Aangezien door verweerster de onbevoegdheid der rechtbank wordt opgeworpen daar volgens haar alleen de bestendige deputatie bevoegd is om te oordeelen of de belasting verschuldigd is of niet door degene op wiens naam ze werd ingekohierd en het dus ondoeltreffend is na te gaan van wie de debiethouders de aangestelden waren ;

Aangezien de rechtbanken bevoegd zijn te kennen over de regelmatigheid en wettelijkheid der vervolgingen en uitvoeringsakten welke ingespannen worden door de openbare besturen ter inning der rechtstreeksche belastingen zooals de taks op de diensters ; in zoodoende moet de rechtbank zich bepalen na te gaan of den uitvoerbaren titel dwangbevel en uitvoerend beslag aan de wettelijke vereischten beantwoorden, maar zij wordt onbevoegd daar waar het gaat het administratieve werk te beoordeelen, te veranderen of de wettelijkheid der taxatie, haar bedrag of inschrijving ten laste van bepaalde belastingschuldigen te waardeeren ; (Giron Dict. III, n° 21, p. 423 ; Verbr. 22 Mei 1916, Pas. 1917, I, 111 ; Verbr. 27 Juli 1882, Pas. 1882, I, 272) ;

Aangezien men in het licht dezer principen de feiten moet nagaan op dewelke aanlegger zijn verzet steunt ;

Aangezien zijn eerste middel bestaat in de bewering dat de bewuste taksen zijn ingekohierd geworden op naam der «Brouwerij Mertens» alswanneer de huurkontrakten der drankhuizen waar de diensters zijn gebezigd geweest werden aangegaan niet door de Maatschappij «Brouwerij Mertens» maar door de heeren Antoine en Albert Mertens welke wel is waar beheerders zijn der Brouwerij Mertens, maar welke eene afzonderlijke aktiviteit hebben behouden onafhankelijk van de Brouwerij ;

Aangezien het op te merken valt dat bij akte van 2 December 1930 verleden voor Notaris Michielsens, te Kruibeke, een naamloze Vennootschap werd gesticht door de gebroeders Antoine, Albert Mertens en eenige anderen, voor doel hebbende Brouwerij, mouterij, drank- en spijshuizen uit te baten ; de Brouwerij was vroeger den eigendom der gebroeders en werd door hen in de maatschappij gebracht mits toekenning van 4776 aandeelen op 5000 ; de maatschappij nam de benaming van «Brouwerij Mertens» ;

Aangezien uit de voorgelegde stukken blijkt, dat de taksen waarvan sprake degelijk ingekohierd werden ten laste van de «Brouwerij Mertens» en

dat dus zoowel de dwangmaning als het uitvoerend beslag overeenstemmen met den rol der belasting-schuldigen ;

Aangezien wanneer dus aanlegster aan de rechtbank vraagt te beslissen dat door het dwangbevel een verkeerden rechtspersoon wordt getroffen die de belasting niet verschuldigd is, ze *ipso facto* aan de rechtbank vragen van te beslissen dat het bij vergissing of ten onrechte is dat de lasten op naam der «Brouwerij Mertens» zijn geinkohierd geweest wat er op neerkomt het bestuurlijk werk te vernietigen ;

Aangezien de rechtbank onbevoegd is om hierover te oordeelen, ze kan zich niet in plaats stellen der bestuurlijke overheden ; het behoort de Bestendige Deputatie alleen te oordeelen over het rechtmatig inschrijven in de lastkohieren, de wettelijkheid der belastingreglementen en de quotiteit waarvoor de inschrijvingen zijn genomen geweest ;

Aangezien al met eens uit deze uiteenzetting voortvloeit dat, voor wat het tweede middel betreft : dat een aanslag onjuist zou zijn vermits er 1.000 fr. te veel wordt aangerekend, de rechtbank eveneens onbevoegd is, vermits het verschuldigd bedrag ingevolge de lastkohieren 5012 fr. bedraagt en de dwangmaning zoowel als het uitvoerend beslag, voor dezelfde bedragen zijn gedaan geweest, indien een der aanslagen niet is gewettigd, behoort het nogmaals de bestuurlijke overheid hierover te oordeelen ;

Aangezien het derde middel waarbij aanlegster beweert, dat de brouwers enkel de verplichting hebben de dienststaks te regelen in geval de uitbaters in gebreke blijven er op neer komt, het taksreglement te interpreteren tegen de bewoording zelve van bewust reglement, welk voorziet dat alswanneer eene zaak door een aangestelde wordt gehouden alleen de lastgever aansprakelijk is voor de belasting en dat de brouwers als lastgevers zullen worden gehouden, behoudens tegenbewijs ;

Aangezien hier nogmaals de «Brouwerij Mertens» als lastgever is aangezien geweest en als dusdanig in de belastingskohieren opgenomen ; het behoorde aanlegster indien ze desaangaande het tegenbewijs wilde en kon leveren, dit bij bestuurlijk verhaal voor de Bestendige Deputatie te doen gelden, de rechtbank onbevoegd zijnde de aanslagen in de belastingskohieren aangebracht te wijzigen ;

Aangezien bijgevolg al de grieven in het inleidend exploit van verzet niet eens de regelmatigheid der rechterlijke proceduur aanbelangen welke enkel en alleen door de rechtbank kan onderzocht worden en de onbevoegdheid der rechtbank onbetwistbaar is ;

Aangezien wel is waar bij latere besluiten aanlegster nieuwe middelen van nietigheid heeft doen gelden en deze wil doen aannemen als vallende in het kader van den ingestelden eisch welke ze zouden aanvullen ;

Aangezien, indien het waar is zooals aanlegster het voorstaat, dat het exploit van verzet dat eene algemeene uiteenzetting der middelen vervat zooals voorzien bij artikels 61 en 161 W.B.R. in haar kader ook de niet opgesomde middelen vervat welke ter

aanvulling later kunnen worden voorgebracht dit nochtans het geval niet meer zijn kan, wanneer de inleidende dagvaarding in al hare eischen op de onbevoegdheid der rechtbank uitloopt daar zoodoende het rechterlijk gevormd kontrakt gansch is uitgeput en niet verder meer kan uitgebreid worden door bijkomende besluiten ;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Gehoord den heer Rubens, Substituut van den Prokureur des Konings in zijn gelijkvormig advies gegeven ter openbare zitting :

Verleent akte aan aanlegster der schatting van haren eisch op meer dan 12.500 fr. voor de bevoegdheid ;

Verklaart zich onbevoegd.

Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

337

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE BRUGGE

3e Kamer. — 7 Juli 1939.

Voorzitter : M. Kervyn de Marcke ten Driessche.

Rechters : MM. de la Kethulle de Ryhove en

Van den Bussche.

O. M. : M. Matthys.

Pleiter : Mter Samyn.

VERNIELING, BESCHADIGING. — VOORWERPEN VAN OPENBAAR NUT. — STRAATNAAMBORDEN. — PLAKBRIEVEN.

Al de voorwerpen van openbaar nut vallen onder toepassing van art. 526 Strwb.

Straatnaamborden kunnen niet vergeleken worden met de plakbrieven door art. 560 - 1° bedoeld.

O. M. en Stad Oostende t/ De Brabander en kons.

Overwegende dat de betichten Maes, De Clercq, Dewinter en Senaevé houden staan dat de feiten gepleegd op 1 Maart 1939, niet onder toepassing van art. 526 en van het Strwb. zouden vallen, omdat volgens hunne bewering voormeld artikel voor eenig doel zou hebben de beteugeling van feiten van vandalisme tegenover de kunstvoorwerpen ;

Aangezien den oorspronkelijken tekst van dit artikel, de termen «en andere voorwerpen», wel is waar niet bevatte, maar dat het Conseil d'Etat met het doel om godsdienstige voorwerpen en andere te beschermen, den tekst zoodanig uitgebreid heeft, dat namelijk al de voorwerpen dienende tot openbaar nut, erin begrepen zijn geworden. Zie : Nypels en Servais, d. 4, blz. 267, 6, en zelfde auteur, blz. 264, «*Bien plus en ajoutant au texte primitif les mots «et autres objets» il (de wetgever) a voulu protéger encore (les procès verbaux du Conseil d'Etat en font foi) des choses qui peuvent n'être ni des objets d'art ou de décoration, ni des objets d'utilité matérielle*» ;

Aangezien de straatnaamborden door de bevoegde overheid geplaatst, niet enkel als voorwerpen van openbaar nut moeten aanzien worden, en waarvan de beschadiging onder toepassing valt van art. 526,

maar nog meer onmisbaar zijn in de gemeenten van zekere uitgestrektheid ;

Aangezien de straatnaamborden niet dienen gelijk gesteld te worden met de aanplakbrieven, voorzien bij art. 560, 1°.

Dat het doel van plakbrieven zich beperkt tot het aankondigen van tijdelijke gebeurtenissen, namelijk feestelijkheden, verkooping, politieke berichten, enz., enz., en die als van beperkt nut moeten aanzien worden ;

Aangezien daarenboven plakbrieven, door bijzonderen of door openbare besturen mogen aangeplakt worden op alle plaatsen daartoe bestemd, door het bestuur of door bijzonderen ;

Aangezien dienvolgens de gelijkstelling van straatnaamborden, met aanplakbrieven, als roekeloos voorkomt ;

Aangezien dienvolgens de feiten ten laste gelegd van al de verdachten, gebleken zijn.

Overwegende dat er ten gedinge ten voordeele van al de verdachten verzachtende omstandigheden bestaan.

De Rechtbank bij toepassing van bovenberoepene wetsbepalingen verwijst ieder tot eene geldboete van honderd frank.

En wijzende op de besluiten der Burgerlijke Partij, verwijst de dertien verdachten aan haar te betalen, als schadevergoeding, elkheellijk de som van 3360 fr., met de rechterlijke intresten en kosten.

338

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

10e Kamer. — 28 April 1939.

Voorzitter : M. Jageneau.

Rechters : MM. Bervoets en Desolre.

O. M. : M. Dijkmans.

Pleiter : Mter Samyn.

VERNIELING, BESCHADIGING. — VOORWERPEN VAN OPENBAAR NUT. — INLICHTINGSBORDJES. — PLAKBRIEVEN.

Inlichtingsbordjes op de tram, evenals straatnaambordjes, zijn berichten tot het publiek, doch het heeft geen belang te weten of zij, ten aanzien van de strafwet, kunnen doorgaan als plakbrieven.

Alle voorwerpen van openbaar nut vallen onder toepassing van art. 526.

Art. 560 betreft alleen de plakbrieven, wanneer deze niet tot het algemeen nut bestemd zijn. De plakbrieven van openbaar nut vallen onder art. 526.

O. M. t/ Leuridan en kons.

Aangezien niet betwist wordt dat de beschadigde borden moeten gelijkgesteld worden met straatnaamborden, maar dat betichten echter opwerpen dat art. 526 Strwb. hier niet toepasselijk zou zijn, omdat de opschriften in de tramrijtuigen alsook de straatnaamborden dienen beschouwd als aanplakbrieven zooals voorzien bij art. 560 1° Strwb. (cfr. Studie Samyn. Rechtsk. Weekblad 10-7-38) ;

Aangezien ongetwijfeld de straatnaamborden be-

richten zijn tot het publiek in den zin welke daaraan gehecht werd namelijk door een omzendbrief dd. 31-5-35, uitgaande van het Kabinet van den toenmaligen Eerste-Minister en betreffende de interpretatie van art. 6 par. 2 der wet van 28-6-1932 ;

Aangezien hiermede echter de vraag nog onbeantwoord blijft te weten of een straatnaambord kan doorgaan als «aanplakbrief» ten aanzien der strafwet, maar dat dit echter van geen belang is.

Aangezien inderdaad, de woorden «andere voorwerpen» van art. 526 niet beperkend zijn en dat niets belet te zeggen dat de letter en zelfs de geest der wet geëerbiedigd worden met de straatnaamborden in deze opsomming te begrijpen; dat zoo oorspronkelijk de wetgever slechts de godsdienstige voorwerpen buiten de kerken en tempels beoogd heeft, hij blijkbaar hiervan heeft afgezien vermits hij eene algemeene formule in de plaats gesteld heeft en hij zoodoende nadruk heeft willen leggen, niet op den aard, doch wel op het karakter der beschadigde voorwerpen, t. t. z. op hun bestemming tot het «algemeen nut» of tot de «openbare versiering».

Aangezien nu art. 560 een andere soort van misdrijf beteugelt, namelijk het aftrekken of scheuren met kwaad inzicht van plakbrieven, wanneer deze niet tot het algemeen nut bestemd zijn.

Aangezien het verschil dus niet ligt, in de woorden «aanplakbrief» en «andere voorwerpen», doch in de voorwaarde bij art. 526 vermeld, zoodat het vrijwillig beschadigen van hetzij welk voorwerp, zelfs van een aanplakbrief, door de bevoegde overheid of met hare machtiging geplaatst, onder toepassing valt hetzij van art. 526, hetzij van art 560 Strwb. volgens dat het beschadigd voorwerp tot het algemeen nut, tot de openbare versiering bestemd is of niet.

Aangezien niet kan betwist worden dat een tramrijtuig tot het algemeen nut bestemd is; dat derhalve, het feit A. bewezen is;

Aangezien er verzachtende omstandigheden bestaan, spruitende uit het goed verleden van Leuridan, Lagrou en Dillen, en het betrekkelijk goed voorgaande van Muylle.

Om deze beweegredenen :

Verwijst de Rechtbank de betichten tot eene geldboete van 50 fr.

339

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3de Kamer. — 24 November 1938.

Voorzitter : M. Reyniers.

Rechters : MM. Buyck en Overfeldt.

Referendaris : M. Maraite.

Pleiters : Mters Tollenaere en Van Tyghem.

BEVOEGDHEID RATIONE LOCI. — TELEFONISCH AFGESLOTEN OVEREENKOMST. — LASTGEVING. — BEKRACHTIGING. VERKOOP GOEDEREN ONDERHEVIG AAN VLUGGE EN GEVOELIGE PRIJSSCHOMMELINGEN. — TERMIJN ESSENTIEEL. BESTANDDEEL. — SCHADE (BERAMING).

Een per telefoon aangegane overeenkomst dient, wat de bevoegdheid *ratione loci* betreft, gelijk gesteld met een schriftelijk gesloten overeenkomst. Derhalve geschiedt het samenloopen der toestemming van partijen, ter plaatse waar de aanvaarding van het aanbod ter kennis van beiden wordt gebracht.

De bekrachtiging, waarbij de lastgever een door zijn aangestelde aangegane overeenkomst tot de zijne maakt, brengt de verwezenlijking te weeg van de schorsende voorwaarde waaronder deze overeenkomst door den tusschenpersoon werd gesloten en heeft, bijgevolg, een terugwerkende kracht.

Bij verkoop van waren welke aan vlugge en gevoelige schommelingen in prijs onderhevig zijn, is de leveringstermijn, door partijen vastgesteld, een wezenlijk bestanddeel der overeenkomst, zoodat de naleving van dezen termijn van strikte toepassing is en de overeenkomst, krachtens artikel 1657 van het B. W., van rechtswege ontbonden is door het verstrijken van gezegden termijn, ten nadeele van den kooper die aan zijn verplichtingen te kort bleef.

Wanneer de uitvoeringstermijn van een verkoop verlengd werd en deze koop voor het geheel of gedeeltelijk onuitgevoerd is gebleven, dient het bedrag der schadevergoeding, welke aan den verkoper toekomt, gelijkgesteld met het verschil tusschen den overeengekomen prijs en den gemiddelden prijs der waar, op den dag waarop de verkoper de overtuiging kreeg dat de kooper zijn verplichtingen niet zou vervullen. Wanneer echter de kooper niet opgehouden heeft de uitvoering der overeenkomst te beloven, dient het bedrag der schadevergoeding berekend naar den koers der waar ten dage van de dayvaarding.

Tollenaere t/ N. V. Flasboom.

Aangezien aanlegger, bij exploit in datum 24 Juni 1938, verweerster vóór deze Rechtbank heeft betrokken, om het tusschen partijen op 3 April 1937 gesloten contract ten haren ongelijke te hooren verbreken, ten beloope van 150 pakken stopgaren waarvan zij geen levering heeft genomen, en zich diensvolgens te hooren veroordeelen hem, ten titel van schadevergoeding, de som van 6000 fr. te betalen met de gerechtelijke interesten en de kosten des geding.

Nopens de bevoegdheid.

Aangezien het gansch ten onrechte is, dat verweerster, om te trachten zich het langst mogelijk aan eene onafwendbare veroordeeling te onttrekken, de onbevoegdheid «*ratione loci*» dezer Rechtbank opwerpt, om dezen eisch te beslechten, onder voorwendsel, dat zij haren maatschappelijke zetel heeft gevestigd in het arrondissement Kortrijk en dat geen enkele bepaling van de voormelde overeenkomst desbetreffende bevoegdheid verleent aan de Rechtbank te Gent.

Aangezien, inderdaad, het ten genoegen van recht blijkt uit de bestanddeelen der zaak en meer bepaaldelijk uit den inhoud van eenen door aanlegger ter debatten voorgelegden brief, welken verweerster niet ontkent ontvangen te hebben, dat, bij een telefonisch gesprek, de heer H. De Bisschop, vertegenwoordiger van aanlegger, op 2 April 1937 aan verweerster 500 pakken stopgaren Nr 30 te koop geboden heeft tegen den prijs van 195 frank 't pak,

waarvan de levering te beginnen binnen de 14 dagen met 50 tot 75 pakken per week moest worden verricht en verweerster dit aanbod onmiddellijk heeft aanvaard;

Dat aanlegger den volgenden dag dezen koop aan verweerster schriftelijk heeft bevestigd;

Aangezien het voor de hand ligt, dat, in strijd met wat verweerster, beweert, deze overeenkomst werkelijk tot stand gekomen is te Gent, waar de heer De Bisschop gehuisvest is, vermits eene per telefoon aangegane overeenkomst met eene schriftelijk gesloten overeenkomst dient gelijkgesteld en derhalve de samenloopende toestemming van partijen, volgens de Belgische rechtsleer en rechtspraak altijd geschiedt ter plaatse waar de aanvaarding van het aanbod ter kennis van den bieder wordt gebracht. (Laurent, d. XV, n° 479; Aubry et Rau, d. IV, bl. 294; Fredericq, Principes de Dr. Comm. belge, d. I, n° 122, bl. 141; De Page, d. II, n° 540; Kluyskens, Verbintenissen, n° 17, bl. 25 in fine; Beroepshof Brussel, 25 Februari 1867, Pas. 1867, II, 121; Beroepshof Gent, 9 April 1874, Pas. 1874, II, 239, 6de alinea; Beroepshof Luik, 6 April 1901, Pas. 1901, II, 231; Burg. Rechtbank Kortrijk, 12 Maart 1927; Handelsrechtb. Kortrijk, 13 Juli 1929, J. C. Fl. 1929, n° 4971; Handelsrechtb. Kortrijk, 5 April 1930, J. C. Fl. 1930, n° 5031, bl. 84);

Aangezien daarenboven aanlegger met den betwisten koop te bekrachtigen, dient beschouwd als het voormelde contract, op 2 April 1937 persoonlijk te hebben getroffen ter woning van den heer De Bisschop, zijnen lasthebber; vermits rechtsleer en rechtspraak eenstemmig beslissen dat de bekrachtiging, waarbij de lastgever een door zijnen aangestelde aangegane overeenkomst tot de zijne maakt, de verwezenlijking teweegbrengt van de schorsende voorwaarde, waaronder deze overeenkomst door den tusschenpersoon werd gesloten en bijgevolg eene terugwerkende kracht heeft (B. W. artikels 1179 en 1281; Fredericq, Principes de droit Commercial, d. I, n° 123, blz. 143; Cass. fr. 25 Febr. 1879, D. P. 1879, I, 102; De Paepe, Compét. civile, D. I, 2de studie, n° 34, blz. 115; Handelsrechtb. Gent, 4 Juli 1906; J. C. Fl. 1907, n° 3116, blz. 25; Beroepsh. Gent, 1 Juni 1908, J. C. Fl. 1908, n° 3345, blz. 228; Handelsrechtb. Gent, 9 Juni 1909, J. C. Fl. 1909, n° 3528, blz. 363);

Aangezien daaruit volgt, dat de overeenkomst waarvan sprake, wezenlijk te Gent ontstaan is en de Rechtbank van dit arrondissement, bij toepassing van artikel 42 der wet van 25 Maart 1876, bevoegdheid bezit om over den eisch te oordeelen, welke de verbreking dezer overeenkomst zooals de toekenning van schadevergoeding tot voorwerp heeft;

Ten gronde :

Aangzien uit de bewoordingen zelve van het tusschen partijen op 2 April 1937 gesloten contract ten klaarste spruit, dat verweerster, die zich uitdrukkelijk verbonden had de 500 aangekochte pakken stopgaren in ontvangst te nemen binnen den uitersten termijn van 12 weken, slechts 200 pakken dezer waar, op 25 Juni 1937, had afgehaald;

dat verweerster op 2 Juli, 13 Oogst en 2 Novem-

ber 1937 telkenmale levering genomen heeft van 50 pakken stopgaren;

dat op 14 Februari 1938 verweerster, in antwoord op het herhaald aandringen van aanlegger aan dezen heeft gevraagd geduld te hebben en hem tegelijker tijd heeft beloofd levering te nemen van de 150 overblijvende pakken, op eerste verzoek van hare klanten.

dat aanlegger in zulkdanig voorstel niet heeft berust, wijl hij bij aangeteekenden brief, in datum 19 Mei 1938, aan verweerster heeft laten weten dat, bij gemis van een onmiddellijke bestelling van harentwege, hij zich verplicht zou zien op 't einde Mei, Juni en Juli 1938, drie colli, elk van 50 pakken achtereenvolgens te harer beschikking te stellen en er een factuur van op te maken, maar dat hij echter geneigd was, zoo verweerster het verkieslijk achtte, het contract dienaangaande te vernietigen tegen dadelijke betaling eener vergoeding van 37,50 frank bij ieder pak;

dat verweerster op 24 Mei 1938 aanlegger verwittigd heeft, dat zij waarschijnlijk binnen een zeer korten tijd 75 pakken zou afhalen, maar nochtans niet ingestemd heeft met het bedrag der hierboven aangehaalde vergoeding, zoodat aanlegger, die den 10 Juni 1938 de door hem aan verweerster op 9 Juni 1938 toegezonden factuur had teruggekregen, aan zijne koopster verklaard heeft hooger bedoeld minnelijk voorstel in te trekken en terstond zijn toevlucht heeft genomen tot het Gerecht, ten einde zijne rechten te beschermen;

Aangezien uit bovenstaande beschouwingen beslist voortvloeit, dat partijen verre van te verzaken aan den tusschen hen bestaanden koop, wat de 150 voormelde pakken stopgaren betref, integendeel den uitvoeringstermijn bij gemeen overleg tot op den 9 Juni 1938 hebben verlengd;

Aangezien het onomstootbaar vaststaat dat de besproken koop op waren slaat welke aan vlugge en gevoelige schommelingen in prijs onderhevig zijn;

Aangezien eene vaste rechtsleer en eene gevestigde rechtspraak het volkomen eens zijn om te oordeelen dat in zoodanige koopen de leveringstermijn door partijen vastgesteld een wezenlijk bestanddeel der overeenkomst uitmaakt, zoodat de naleving van dezen termijn van strikte toepassing is en de overeenkomst krachtens artikel 1657 van het burgerlijk wetboek van rechtswege ontbonden bevonden wordt door het verstrijken van gezegden termijn ten laste van den kooper, die aar. zijne verplichtingen te kort gebleven is (Fredericq, Principes de droit commercial belge, d. I, n° 151, blz. 165; Handelsrechtb. Gent, 26 Maart 1890, J. C. Fl. 1890, n° 617, bl. 289; Handelsrechtb. Aalst, 17 Dec. 1903, J. C. Fl. 1904, n° 2730, bl. 161; Handelsrechtb. Gent, 29 Dec. 1909, J. C. Fl., n° 3590, bl. 122; Handelsrechtb. Gent, 5 Mei 1923, J. C. Fl. 1925, n° 4607, bl. 318; Beroepshof Gent, 3 Februari 1937, J. C. Fl. 1927, n° 4788, bl. 244; Beroepshof Gent, 24 April 1929, J. C. Fl. 1929, n° 4929, blz. 108);

Aangezien daaruit volgt dat aanlegger, die niet tegenstaande dit rechtsbeginsel, zijne koopster vruchteloos in gebreke heeft gesteld om de 150

pakken stopgaren in ontvangst te nemen en 15 dagen nadien den onderhavigen eisch heeft ingediend om zijne rechten te doen gelden, ontegensprekelijk gerechtigd is de verbreking van den koop, ten ongelijke van verweerster, te doen bekrachtigen door de Rechtbank, zooals de toekenning eener schadevergoeding op te vorderen;

Aangezien rechtsleer en rechtspraak insgelijks volkomen akkoord gaan om aan te nemen, dat, wanneer de bedongen uitvoeringstermijn van eenen koop verlengd werd en deze koop voor het geheel of gedeeltelijk onuitgevoerd is gebleven, het bedrag der schadeloosstelling welke aan den verkoper toekomt, dient gelijkgesteld met het verschil bestaande tusschen den overeengekomen prijs en den gemiddelden prijs der waar op den dag waarop de verkoper de overtuiging heeft gekregen, dat de koper zijn verplichtingen niet zal vervullen (Handelsrechtb. Gent, 13 Oogst 1888, J. C. Fl. 1889, 386, 117; Handelsrechtbank Aalst, 17 Dec. 1903, J. C. Fl. 1904, n° 2730, bl. 161; Handelsrechtb. Gent, 13 April 1933; Baertsen-Buysse, t/ Manufacture Corsets P. D., (onuitgegeven), bekrachtigd bij Beroepshof Gent, 24 Febr. 1934; Beroepshof Gent, 17 Nov. 1933, J. C. Fl. 1833, n° 5357, bl. 230), maar dat wanneer, zooals in het huidig geval, de koper niet opgehouden heeft de uitvoering der overeenkomst te beloven, het bedrag der bovengezegde schadevergoeding altijd hoeft berekend naar den koers der waar op den dag der dagvaarding (Beroepshof Gent, 26 October 1927, J. C. Fl. 1928, n° 4881 en 17 November 1933, J. C. F. 1933, n° 5357, bl. 230; Handelsrechtb. Gent, 30 Mei 1936, J. C. F. 1936, n° 5613, bl. 80);

Aangezien, daar de Rechtbank over geen overtuigende bestanddeelen beschikt, om het nauwkeurig bedrag van dezen koers met een volstreekte zekerheid te bepalen, het in het belang eener goede rechtsbedeeling onontbeerlijk voorkomt, vooraleer verder uitspraak te doen over den tegenwoordigen eisch, de hieronder omschreven onderzoeksverrichting te bevelen;

Om deze redenen :

De Rechtbank, (zonder belang).

340

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT
(in handelszaken)

10 Mei 1939.

Voorzitter : M. Byvoet.

Rechters : MM. Kellens en Van Hamont.

Pl. : Mrs Vertessen, Verpoorten en Koninckx.

VERKEERSONGEVAL. — VERZEKERING. — OP-ROEPING TOT VRIJWARING. — BEROEP. — VERVALVERKLARING. — WEDERZIJDSCHE SCHULD NIETTEGENSTAANDE VRIJSpraak.

De verzekeringsmaatschappij moet den verzekerde waarborgen tegen de gevolgen van een ongeval door dezen veroorzaakt. Zij heeft niet het recht den veroordeelde op strafrechtelijk gebied te verplichten in beroep te gaan.

Een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is niet

altijd uitgesloten door de vrijspraak van een der partijen op strafrechtelijk gebied.

Billiet t/ Cruysberghs.

Cruysberghs t/ L'Avenir familial.

Overwegende dat door regelmatig geboekte inleidende dagvaarding van deurwaarder Tirmarche, van Mol, den 15 December aan verweerder betee-kend, eene schadevergoeding van 1481,50 frank gevraagd wordt in herstelling der schade door aan-legger geleden ten gevolge van het verkeersongeval hem overkomen den 30 October 1937, waarvoor verweerder veroordeeld is geworden door den Heer Politierichter van Beeringen den 10 Augustus 1938, vonnis thans in kracht van gewijsde gegaan;

Overwegende dat door regelmatig geboekt exploit van deurwaarder Mellaerts, van Brussel, de N. V. L'Avenir Familial, op 30 December 1938 door den hoofdverweerder tot vrijwaring ten minste tot gemeenverklaring van het te vellen vonnis geroepen werd uithoofde eener verzekeringsovereenkomst tusschen partijen afgesloten den 12 November 1935;

Overwegende dat de tot vrijwaring geroepene maatschappij aan den verzekerde het recht ontkent hem tot vrijwaring te roepen;

Dat zij deze bewering steunt op het feit dat beider verbintenissen niet hetzelfde voorwerp hebben en dat hare verplichtingen geenszins onderschikt zijn aan deze van haren verzekerde;

Overwegende dat de verbintenis van de verzekeringsmaatschappij zich uitstrekt tot al de ongevallen die aan den verzekerde overkomen in den loop der overeenkomst en bijgevolg ook tot het ongeval van 30 October 1937, dat aanleiding gaf tot het geschil;

Overwegende dat ongetwijfeld de verplichtingen van den waarborggever ondergeschikt zijn aan deze van den gewaarborgde wijl eerstgenoemde de burgerlijke verantwoordelijkheid van laatstgenoemde verzekerende, gehouden is aan dezen de schade te vergoeden die uit de vervolging spruit, hetgeen uitdrukkelijk verklaard wordt in art. 9 der bijzondere voorwaarden der polis; dat deze verplichting de ondergeschiktheid uitmaakt hetgeen de eisch tot vrijwaring verrechtvaardigt (Rép. Prat. V° Garantie 26. De Paepe T. 2 p. 8-27-28);

Overwegende dat de tot vrijwaring geroepene verzekeringsmaatschappij bovendien opwerpt dat de verzekerde vervallen moet verklaard worden van alle verhaal tegen haar, omdat hij verwaarsloosd heeft beroep in te slaan tegen het vonnis van den politierichter alhoewel hij daartoe opdracht ontvangen had;

Overwegende, dat het art. 8 der bijzondere voorwaarden in de polis aangehaald, werkelijk deze reden tot verval voorziet voor het geval dat de maatschappij zulks vraagt te doen;

Overwegende nochtans, dat de maatschappij geen enkel stuk voorlegt waaruit blijkt dat zij den verzekerde bevolen had beroep in te slaan tegen het vonnis van den politierichter; dat uit de briefwisseling wel moet afgeleid worden dat zij opdracht

gegeven had aan haar advocaat den verzekerde te berichten dat hij in beroep moest gaan, doch dat deze, in zijn schrijven van 18 Augustus geenszins gewag maakt van een bevel dat de verzekeringsmaatschappij te dien einde zou gegeven hebben, dat dit schrijven den verzekerde evenmin de verplichting oplegt beroep in te slaan, maar enkel een onderhoud belegde om te overwegen of er beroep diende ingeslagen te worden;

Dat de bedoeling der verzekeringsmaatschappij in voormeld art. 8 uitgedrukt, enkel de gevallen kan beoogen waarin de burgerlijke rechten ter sprake zijn gekomen en geenszins deze waar, zooals hier het geval was, enkel de strafrechtelijke vervolging werd ingespannen wijl het strijdig zou zijn met de persoonlijke vrijheid van den veroordeelde dezen te verplichten, tegen wil en dank in, beroep in te slaan tegen een veroordeeling op strafrechtelijk gebied, die hij voor gegrond houdt;

Overwegende, trouwens, dat de stukken van het te Beeringen gehouden rechtsgeding uitwijzen dat de advocaat optrad ter verdediging van den betichte en niet om de rechten der verzekeringsmaatschappij te vrijwaren en dat deze dus, als raadsman van betichte in beroep zou gaan;

Overwegende dat het bovendien overbodig is te onderzoeken of het schrijven van 18 Augustus, laattijdig ter bestemming aankwam zooals verzekerde het volhoudt, wijl uit dit schrijven in geen geval tot de vervalverklaring van het verhaal kan besloten worden;

Gelet op art. 9 par. 3 der polis eveneens de rechterlijke onkosten waarborgende;

Overwegende de hoofdeisch, gesteund op eene veroordeeling in kracht van gewijsde gegaan ontvankelijk en gegrond is en dat het bedrag der schade aan het voertuig toegebracht, zijnde 981,50 frank niet betwist wordt;

Overwegende dat eene vergoeding van 50 frank daags gedurende vijf dagen volstaat om aanlegger te vergoeden voor de schade die hij geleden heeft, wegens gemis aan genot van zijn voertuig zolang dit in herstelling bleef; dat daardoor aanleggers zaken niet stil vielen, wijl hij deze kon waarnemen met een ander voertuig of met een ander vervoermiddel;

Overwegende, dat het door de prijspraak van aanlegger, die voor den politierechter eveneens terecht stond om inbreuk gemaakt te hebben op de wet op het verkeer met niet zijn uiterste rechterkant gehouden te hebben op de voorgeschrevene plaatsen niet is uitgemaakt dat deze geen onvoorzichtigheid zou begaan hebben die een gedeelte der verantwoordelijkheid te zijnen laste moet doen leggen;

Overwegende, dat het niet volstaat voorrang te hebben op een ander voertuig om dan maar onbesuisd door te rijden daar waar door een gepast remmen elke botsing ongetwijfeld zou vermeden zijn;

Overwegende, dat zulks hier het geval was daar de gematigde snelheid der voertuigen in acht nemend, aanlegger ongetwijfeld de botsing had

vermeden zoo hij van zijnentwege ook maar eenige voorzorg daartoe had genomen, niettegenstaande de fout van verweerder;

Overwegende, dat doordien de verantwoordelijkheid ten laste valt van beiden, ieder voor de helft;

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank, zetelende als Rechtbank van Koophandel, de voorschriften van art. 2-30-37, wet 15 Juni 1935 nageleefd geweest zijnde, alle verdere besluiten van de handwijzende, verklaart aanleggers eisch gegrond tot bedrag van 981,54 + 250 : 2 = 615,75 frank;

Veroordeelt verweerde tot dit bedrag met de rechterlijke intresten en de kosten;

Verklaart verweerders eisch in waarborg ontvankelijk en gegrond;

Veroordeelt de N. V. «L'Avenir Familial» om aan haar verzekerde Cruysberghs te vergoeden het bedrag van voorafgaande veroordeelingen tegen hem uitgesproken, deze tot betaling der kosten inbegrepen.

341

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS

17 Januari 1939.

Voorzitter : M. Verschuren.

Rechters : MM. Verbeke en De Smedt.

Referendaris : Mter L. Thuysbaert.

FAILLIET. — GEHUWDE VROUW. — GEENE UITDRUKKELIJKE MACHTIGING. — GEEN HANDELAARSTER. — FAILLIET ONMOGELIJK.

De gehuwde vrouw kan geen handelsbedrijf uitoefenen tenzij mits uitdrukkelijke machtiging van den man verleend bij een ter griffie afgelegde verklaring ; de wet vereischt een uitdrukkelijke machtiging en ontsagt alle waarde aan de stilzwijgende.

Hieruit volgt dat, bij ontstentenis van deze uitdrukkelijke machtiging, de gehuwde vrouw, vermits zij niet de bekwaamheid heeft handelaarster te zijn, niet failliet kan worden verklaard.

Knudden Gezusters t/ M. T. echtgenoot L. R.

Gezien het verzoekschrift d.d. 7 Januari 1939 ingediend door de vennootschap onder gemeenschappelijke naam «Knudden Gezusters», met zetel te Brussel, strekkende tot de faillietverklaring van T. M., echtgenoot R. L., handelaarster te St Niklaas ; tot bepaling van het tijdstip waarop ze haar betalingen heeft gestaakt en tot het nemen, in het belang der schuldeischers, van alle bij de wet voorgeschreven maatregelen, onder meer, het benoemen van een curator ; met veroordeeling van voornoemde dame T. tot de kosten ; welke kosten bij voorrang zullen uitbetaald worden op het actief van het faillissement;

Aangezien de aanzoekster tot staving van hare vraag aanvoert :

dat ze schuldeischeres is van voornoemde dame voor fr. 1.073,55 bedrag van twee aangenomen en onbetaald gebleven wissels vervallen op einde Fe-

bruari en einde Maart 1938, te vermeederen met de protestkosten;

dat mevrouw R. haar betalingen heeft gestaakt en haar krediet wankelt, zoodat ze, feitelijk, in staat van faillissement is;

Aangezien de wet van 20 Juli 1932 het beginsel huldigt dat de gehuwde vrouw geen eigen handelsbedrijf kan uitoefenen, tenzij, mits uitdrukkelijke machtiging van den man, verleend bij een ter griffie van de rechtbank van eersten aanleg der laatste echtelijke woonplaats afgelegde verklaring (B. W. art. 223a en 223c);

Aangezien de wet een uitdrukkelijke machtiging vereischt en alle waarde ontzegt aan de stilzwijgende machtiging (De Page Dr. civ. D. I, n° 722 en volg.; Pasin. 1932, bl. 306, sub. art. 223 en bl. 409, n° 200 en vlg.; Hayoit de Termicourt, La femme devant la loi civile, 1938, bl. 61; Hof v. Ber. Luik, 29 Januari 1937, Pas. 1937, II, 108; R. v. K. St Niklaas, 29 Maart 1938, J. C. Fl. 1938, bl. 29);

dat er uit volgt dat, bij ontstentenis van uitdrukkelijke machtiging in den door art. 221 voorgeschreven vorm, de gehuwde vrouw niet de bekwaamheid heeft handelaarster te zijn en, derhalve, niet kan failliet verklaard worden (Fredericq, Belg. Handelsrecht, D. III, bl. 54, n° 1088; Rép. prat. Droit Belge V° Faillite et banqueroute, n° 41; R. Piret, La nécessité d'une autorisation expresse à la femme mariée de faire le commerce et ses répercussions à l'égard des créanciers J. C. Brux. 1938, bl. 385 en vlg.);

Aangezien de verweerster niet bewijst en zelfs niet beweert dat in Februari en Maart 1938 dame R. door haar man uitdrukkelijk gemachtigd was, overeenkomstig de wet van 20 Juli 1932, een eigen handelsbedrijf uit te oefenen;

dat, in die voorwaarden, voornoemde persoon de hoedanigheid van handelaarster niet wettelijk kan bezitten.

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle verdere of strijdige besluiten verwerpende, zegt voor recht dat dame M. T., echtgenoot L. R., wettelijk gesproken, geen handelaarster is bij ontstentenis van de uitdrukkelijke machtiging voorzien bij art. 223 B.W.; gevolggelijk, verklaart de vennootschap onder gemeenschappelijke naam «Knudden Gezusters» niet-ontvankelijk in hare vraag tot faillietverklaring van Dame R. T. en verwijst haar in de kosten.

342

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

2e Kanton. — 13 Juni 1938.

Vrederechter: M. Jans.
Pleiters: Mrs Meertens en Horion.

VERZEKERING. — OPZEG. — AANBEVOLEN SCHRIJVEN GERICHT AAN DEN BESTUURDER DER VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ. — GELDIGHED. — AANBEVOLEN SCHRIJVEN GERICHT NAMENS DEN VERZEKERDE DOOR DEN AGENT. — GELDIGHED.

Een aanbevolen schrijven van opzeg gericht aan den Bestuurder der Verzekeeringsmaatschappij is geldig zelfs dan wanneer de polis uitdrukkelijk zegt dat het aangeteekend schrijven aan de Maatschappij moet worden gestuurd.

Een aangeteekend schrijven gericht namens den verzekerde door den Agent van de Verzekeeringsmaatschappij is geldig, des te meer daar waar de Maatschappij zelf beweert dat haar Agent slechts aangesteld is met een beperkt mandaat, namelijk het aanbrengen van cliënten en premien te ontvangen. Er bestaat in dit laatste geval geen de minste tegenstrijd in dit mandaat en de opdracht die hij van een verzekerde zou ontvangen hebben betreffende den opzeg van een polis.

N. V. Verzekeeringsmaatschappij «Patriotique»
t/ Fr. Daneels.

Aangezien de eisch strekt tot betaling der som van 672 frank voor twee premien, volgens uitleg in de dagvaarding, samen met de verwijzing van verweerder in de gerechtelijke intresten en de kosten des gedings, en met verklaring van voorloopige uitvoerbaarheid van het te vellen vonnis.

Aangezien het vaststaat dat er tusschen partijen eene verzekeringsovereenkomst tegen persoonlijke ongevallen gesloten werd, aanvang nemende op 25 Maart 1927, om te eindigen op 25 Maart 1937, met beding dat bij gebreke aan opzeg minstens zes maanden voor deze laatste datum, de overeenkomst voor een nieuwen termijn van 10 jaren voortgezet werd.

Overwegende dat verweerder aanvoert dat hij bij aanbevolen schrijven in dato 19 Februari 1936 aanlegster door bemiddeling van haar agent M. Sm. de overeenkomst opgezegd heeft, dat deze bijgevolg op 25 Maart 1937 ten einde gekomen is en niet vernieuwd geworden.

Overwegende dat hij aanbiedt de som van 224 fr. zijnde de premie vervallen op 25 Maart 1936 te betalen, doch uitstel van betaling vraagt.

Overwegende dat aanlegster loochent een aanbevolen brief ontvangen te hebben en verder opwerpt dat een opzeg haar overgemaakt door haar agent zonder waarde is, daar een agent niet kan optreden als mandataris van een klant;

Overwegende dat verweerder bewijst dat op den datum door hem vermeld een aanbevolen brief gericht werd tot Mr. X., bestuurder van aanlegster.

Overwegende dat een opzeg beteekend aan den bestuurder van aanlegster ontegensprekelijk geldig is.

Overwegende dat niets belet dat een agent van aanlegster optreedt als mandataris van een verzekerde.

Overwegende dat aanlegster zelf bekent dat een agent door haar slechts aangesteld is met een beperkt mandaat, n.l. klanten aan te werven en premien te ontvangen;

Overwegende dat er geene strijdigheid bestaat tusschen dit mandaat en eene opdracht die een agent van een verzekerde zou ontvangen hebben betreffende den opzeg van een polis.

Overwegende dat verweerder bewijst dat hij dit mandaat aan den Heer S... gegeven heeft.

Overwegende dat de opzeg aan aanlegster betrekend bijgevolg geldig is.

Om deze redenen:
geven akte aan verweerder dat hij den eisch schat op meer dan 1000 frank voor de bevoegdheid en den aanleg. Geven hem eveneens akte van zijn aanbod van betaling van 224 frank. Verklaaren dit aanbod voldoende. Veroordeelen voor zooveel noodig verweerder het te verwezenlijken. Zeggen dat er geen reden bestaan om verweerder toe te laten zich met afkortingen te kwijten. Verwijzen elk der partijen in de helft der kosten.

NOTA. — Zie in zelfden zin : Beroepshof Gent (2de Kamer) 11 Maart 1935 (Jur. Com. Flandres. 1935 n° 5529).

343 VREDEGERECHT TE EKEREN

9 Maart 1939.

Vrederechter : M. H. Aerts.
Pleiters : Mrs H. Deckers en W. Vrints.

BURGERLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DEN EIGENAAR VAN HET DIER. — DRACHT VAN HET VERMOEDEN VAN FOUT AAN ART. 1385 B. W. VERBONDEN. — ONTLASTING BIJ BEWIJS VAN SCHULD VAN DE BENADEELDE PARTIJ.

Art. 1385 welke ten laste van den eigenaar van dieren een wettelijk vermoeden van fout schept, vervalt wanneer een ongeval waarin het dier betrokken is, veroorzaakt werd door een geval van heikracht of toe te schrijven valt aan de fout of onvoorzichtigheid van hem welke de schade geleden heeft.

Guilmin en Commerman t/ Van den Bogaert.

Aangezien de vraag strekt tot het hooren veroordeelen van verweerder om aan aanlegster te betalen de som van 2.324,90 frank ten titel van vergoeding der schade welke op 7 September 1938 toegebracht werd aan haar auto door een koe, toebehoorend aan verweerder ;

Aangezien verweerder de ontvankelijkheid van aanlegsters eisch niet betwist ;

Aangezien ten gronde aanlegster de omstandigheden der zaak als volgt voorstelt : Op 7 September 1938 kwam een kudde bestaande uit koebeesten welke aan verweerder toebehooren door de Steenstraat te Ekeren uit de richting van Antwerpen ; uit de tegenovergestelde richting kwam de auto van aanlegster stapsgewijze aangereden ; op de hoogte van het huis N° 73 kwam een der koeien welke niet met een zeel vastgebonden was letterlijk op de slijkweeters en linkervoettreden neerzitten terwijl het voorste gedeelte van den auto reeds voorbij was ; de beschadigingen hierdoor ontstaan belopen de som van 2.324,90 frank ;

Aangezien aanlegster als bewijs dezer stelling enkel het afschrift voorbrengt van een strafrechterlijk bundel dat samengesteld werd naar aanleiding van deze feiten en verder geen aanbod van meerdere bewijsoverlevering doet ;

Aangezien verweerder uiteenzetting van aanlegster betwist en beweert dat de auto van aanlegster

niet op zijn uiterste rechterkant in de Steenstraat reed ; dat het niet de koe is welke op den auto is gaan zitten, maar wel de auto welke de koe heeft aangereden ; dat deze wel met een zeel was vastgebonden ; dat de voerder van aanlegsters auto zelf een fout heeft begaan waardoor het ongeval werd veroorzaakt zoodat verweerder voor de gevolgen ervan niet verantwoordelijk kan gesteld worden ;

Aangezien uit het strafrechterlijk onderzoek dat zonder gevolg werd gelaten, blijkt, hoofdzakelijk door de verklaringen der getuigen Claessens en Kloeck, dat verweerders kudde bestond uit negen koebeesten ; dat deze gingen in drie groepen achtereen ; dat iedere groep vergezeld was van een geleider en de beesten aan elkander gebonden waren ; dat aan den rechterkant der baan richting Antwerpen-Ekeren, een autobus opgesteld was ; dat op het oogenblik dat de laatste groep koeien op de hoogte kwam van de autobus de voerder van aanlegsters auto deze groep gekruist heeft en de koe welke aan den linkerkant van de groep ging, geraakt werd door den auto terwijl ze zich in het midden der baan bevond ;

Aangezien aanlegster haar eisch tot betaling van schadevergoeding in hoofddorde steunt op art. 1385 B.W. welke ten laste van den eigenaar van dieren een wettelijk vermoeden schept van verantwoordelijkheid voor de schade aangericht door zijne dieren ;

Aangezien de rechtspraak nochtans aanneemt dat de verantwoordelijkheid van den eigenaar van een dier verdwijnt en dat het wettelijk vermoeden dat te zijnen laste bestaat vervalt wanneer een ongeval waarin het dier betrokken is, veroorzaakt werd door een geval van heikracht of toe te schrijven valt aan de fout of onvoorzichtigheid van hem welke de schade geleden heeft (Verbrekingshof Fr. 11 Maart 1902, P. fr. 1902, 1, 309 en 5 Februari 1906 D. P. 1907, 1, 71 Verbrekingshof B. 23 Juni 1932, P. 1932, 1, 200) ;

Aangezien in het huidig geval men moet aannemen dat de voerder van aanlegsters auto zelf een fout heeft begaan waardoor het wettelijk vermoeden van art. 1385 ten laste van verweerder verdwijnt ;

Aangezien inderdaad een kudde een geheel vormt, zooals blijkt uit art. 146 § 2 van het Algemeen Verkeersreglement van 1 Februari 1934 ;

Aangezien de voerder van aanlegsters auto de kwestieuze kudde op een afstand van een 100-tal meter voor zich heeft zien aankomen wanneer hij haar van de markt in de Steenstraat tegemoet reed ;

Aangezien hij eveneens de autobus heeft zien staan en kunnen vaststellen heeft dat de kudde op de hoogte hiervan ging aankomen wanneer hij haar wilde kruisen ;

Aangezien inderdaad de twee eerste groepen koeien deze bus reeds voorbij waren wanneer de voerder van aanlegsters auto op hare hoogte is gekomen en dit juist op hetzelfde oogenblik dat de laatste groep koeien nevens de autobus stapte ;

Aangezien om de hiervoren vermelde reden (vorm der kudde) deze laatste groep koeien niet moest wachten om eerstens den auto te laten voorbij rijden ;

Aangezien de elementairste regels der voorzichtigheid aan den voerder van aanlegsters auto opleg-

den zijne vaart zoodanig te regelen en gebeurlijk te stoppen, om te vermijden dat hij samen met een groep koeien op de hoogte van de kwestieuze autobus zou zijn gekomen ;

Aangezien de Steenstraat inderdaad tamelijk smal is en het ten zeerste onvoorzichtig is in deze smalle straat een groep koeien letterlijk in te sluiten tusschen een rijdenden auto en een stilstaande autobus, waarop ten slotte de doenwijze van den voerder van het rijtuig van aanlegster is neergekomen ;

Aangezien deze voerder de voorschriften van art. 69 van het hiervoren vermeld verkeersreglement uit het oog heeft verloren ;

Aangezien in ondergeschikte orde aanlegster een overtreding aan art. 18 § 4 van het verkeersreglement aan verweerder verwijt ;

Aangezien hij dit ten onrechte doet

Aangezien eerstens het bewezen is dat de kwestieuze koeien met een zeel aan elkander gebonden waren en door de noodige geleiders vergezeld en vastgehouden ;

Aangezien het onderzoek op geen duidelijke wijze uitgewezen heeft of de laatste groep koeien bestond uit drie of vier beesten ;

Aangezien volgens het proces-verbaal opgesteld van de verklaring van verweerder deze groep uit vier dieren zou bestaan hebben ;

Aangezien men zich ten rechte afvraagt of men hier niet met een materiele missing te doen heeft en men niet moet lezen : «drie dieren» ;

Aangezien het inderdaad vaststaat dat de kudde bestond uit negen dieren en dat deze kudde verdeeld was in drie groepen, zoodat men logischer wijze geneigd is aan te nemen dat iedere groep bestond uit drie koeien ;

Aangezien daarbij komt dat volgens het aan het strafrechterlijk bundel gehecht plan hetwelk «opge- maakt werd volgens verklaring er drie en niet vier koeien in de laatste groep aanwezig waren ;

Aangezien ten slotte, zelfs moest verweerder hier een inbreuk op de voorschriften van het verkeersreglement hebben gepleegd, deze inbreuk nog zijne verantwoordelijkheid niet zou meeslepen daar de oorzakelijke fout van het kwestieuze ongeval te vinden is in de gedragingen van den voerder van aanlegsters auto welke volgens getuige Claessens in het midden der Steenstraat de koe heeft aangereden ;

Aangezien de plaats dezer aanrijding er nog op wijst dat de laatste groep koeien slechts uit drie bestond, daar anders de aanrijding zich zou voorgedaan hebben meer naar den linkerkant der Steenstraat, altijd richting Antwerpen-Ekeren ;

Aangezien aanlegsters eisch dus als ongegrond van de hand dient gewezen ;

Om deze redenen :

Wij, Homer Aerts, vrederechter van het Kanton Ekeren, bijgestaan door Arthur Harrewyn, griffier van dit rechtsgebied, alle andere tegenstrijdige besluiten verwerpende en recht doende tegensprekelijk, verklaren aanlegsters eisch ontvankelijk doch ongegrond, wijzen er haar van af en zeggen dat de kosten van het geding ten haren laste zullen blijven ;

Zeggen dat de artikelen 2, 30, 34, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935 in acht genomen zijn geweest.

WETGEVING

KONINKLIJK BESLUIT van 21 Juni 1939, waarbij de wetsbepalingen betreffende het verval van de publieke vordering mits de betaling van een geldsom, worden gewijzigd en uitgebreid.

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

Luidens artikel 1 van de wet van 1 Mei 1939 «waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend voor het gezondmaken en in evenwicht brengen van de openbare financiën, het bekomen van gunstiger voorwaarden voor de ontwikkeling van 's Lands economie en het voorzien in andere dringende noodwendigheden», kan de Koning, onder meer, «de bepalingen die verband houden met het tenietgaan van de openbare rechtsvordering tegen betaling van een geldsom wijzigen en uitbreiden tot sommige tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behorende misdrijven».

De artikelen 166 tot 169, die door artikel 4 van het koninklijk besluit n° 59 van 10 Januari 1935 in het Wetboek van Strafvordering werden ingevoegd, hebben, voor de overtredingen die tot de bevoegdheid van de politierechtbank behoren, een stelsel ingevoerd dat een minnelijke schikking over de publieke vordering toelaat.

Volgens die bepaling kan de ambtenaar van het openbaar ministerie, indien hij acht enkel een geldboete of wel een geldboete en de verbeurdverklaring te moeten vorderen, den overtreder verzoeken een geldsom te betalen en eventueel afstand te doen van de aan verbeurdverklaring onderhevige goederen. De overtreder die aan dat verzoek gehoor geeft, vermijdt de vervolging tot straf en de veroordeeling.

Die procedure heeft uitstekende resultaten opgeleverd.

Het ontwerp van besluit dat de regeering de eer heeft U ter goedkeuring voor te leggen strekt er toe, aan den eenen kant, enkele wijzigingen waarvan het nut uit de ervaring is gebleken aan de voor dat stelsel geldende regelen aan te brengen, en, aan den anderen kant, de toepassing er van uit te breiden tot sommige misdrijven die tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoren.

* * *

Volgens de huidige eerste alinea van bedoeld artikel 166, gecombineerd met de vierde alinea van hetzelfde artikel, moet de geldsom die door den ambtenaar van het openbaar ministerie bij wijze van minnelijke schikking wordt gevorderd, om de publieke vordering te doen vervallen, betaald zijn «binnen een termijn dien het openbaar ministerie zal bepalen en die ten minste acht dagen 'en ten hoogste een maand zal bedragen».

Bij artikel 1 van dit besluit wordt het maximum van dien termijn volgens de gevallen op drie maanden en op zes maanden, en bij uitzondering zelfs op twaalf maanden gebracht; het bepaalt bovendien dat de ambtenaar van het openbaar ministerie de modaliteiten van de kwijting der geldsom zal vaststellen. Hij zal onder meer de vereffening op afbetaling kunnen voorschrijven.

Wanneer het gaat om een geldboete die door den rechter als straf is uitgesproken, gebeurt het vrij dikwijls dat, om zooveel mogelijk de tenuitvoerlegging van de vervangende gevangenisstraf te voorkomen, den veroordeelde respijt wordt toegestaan om zijn schuld te kwijten. Het is billijk dat het parket faciliteiten

van den zelfden aard zou kunnen verleenen voor de betaling van de som welke het parket bij wijze van minnelijke schikking omtrent de publieke vordering eischt.

De betaling doet de publieke vordering enkel vervallen indien zij gedaan is binnen de door den ambtenaar van het openbaar ministerie bepaalde termijnen en volgens de door hem vastgestelde modaliteiten. Mocht de publieke vordering worden uitgeoefend wanneer reeds stortingen zouden zijn gedaan, dan zou de teruggave van de gestorte bedragen afhankelijk gesteld zijn van den uitslag van de vervolging.

* * *

De tweede alinea van het thans van kracht zijnde artikel 166 heeft het minimum van de som die bij wijze van minnelijke schikking zal kunnen worden gevorderd, op dertig frank vastgesteld.

Artikel 2 van dit besluit brengt dat minimum terug op twintig frank.

De reden hiervan is dat het thans voorziene minimum in talrijke gevallen te hoog is. Laten wij bijvoorbeeld het geval veronderstellen van een bediende of een arbeider die fietst zonder licht of zonder provinciale fietsplaat; het valt in het oog dat de betaling van een som van dertig frank dikwijls een bestraffing kan uitmaken die buiten verhouding staat tot den ernst van het feit. Voor talrijke overtredingen van gemeentelijke verordeningen geldt dezelfde beschouwing. Het gebeurt dan ook dikwijls dat, terwijl die maatregel bedoeld was als een middel om, voor zaken van onbeduidend belang, een gerechtelijke procedure te voorkomen, overtreders verkiezen vóór het gerecht te worden gedaagd en zich zelfs bij verstek te laten veroordeelen, omdat die veroordeeling, kosten inbegrepen, minder dan dertig frank zal bedragen.

* * *

Artikel 2 van dit besluit verhelpt een ontoereikendheid van de thans geldende bepalingen:

De procedure die een minnelijke schikking toelaat is, in den vorm waarin zij door het thans van kracht zijnde artikel 166 is ingevoerd, moeilijk te vereenigen met de belangen van den Staat en van de gemeenten, wanneer het gaat om een misdrijf voor de vaststelling waarvan een staal moet worden genomen en een ontleding gedaan, zooals in zaken van levensmiddelenvervalsching.

Die kosten van expertise kunnen inderdaad enkel in geval van veroordeeling ten koste van den overtreder worden gelegd. Zij kunnen dit niet in geval er tusschen den overtreder en het openbaar ministerie een minnelijke schikking tot stand is gekomen.

Voorzeker, het openbaar ministerie kan, bij het bepalen van de door den overtreder te betalen som, rekening houden met de kosten van het deskundig onderzoek, maar het gebeurt dikwijls dat het maximum van de bij de wet voorziene geldboete, verhoogd met de wettelijke opdeclemen, ontoereikend is om de kosten van dat onderzoek te dekken.

Het hoort derhalve dat, in de gevallen waarin het vaststellen van een misdrijf tot ontledings- of expertisecosten aanleiding heeft gegeven, het openbaar ministerie de som, die op grond van de minnelijke schikking kan worden gevorderd, met het bedrag van die kosten kan verhoogen.

* * *

Artikel 4 van het besluit bepaalt in artikel 169 van het Wetboek van Strafvordering dat het den procureur-generaal zal behooren de bij artikel 166 voorziene procedure toe te passen ten opzichte van de personen

die bedoeld zijn door de artikelen 479 en 483 van hetzelfde Wetboek en door artikel 10 van de wet van 20 April 1810:

* * *

Het, meer belangrijke, door de artikelen 4 tot 6 van dit besluit beoogde doel is de procedure waarover het hier gaat uit te breiden tot sommige misdrijven die tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoren.

Het lijkt inderdaad weinig logisch dat van die procedure alleen mogen gebruik maken de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de politierechtbanken en de havenofficiëren (wet van 5 Mei 1936), die ze toepassen onder de leiding van den procureur des Konings, en dat de procureur des Konings zelf ze voor geen enkel misdrijf dat tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoort, mag aanwenden.

Kan men het niet zonderling noemen dat, bijvoorbeeld, iemand die in besloten tijd vischt het voordeel van die regeling kan bekomen, terwijl iemand die in besloten tijd jaagt er geen aanspraak op kan maken, enkel en alleen omdat eerstbedoeld misdrijf tot de bevoegdheid van de politierechtbank en het laatstbedoelde tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behoort.

Het komt er op aan een grootere homogeniteit in onze rechtspleging in te voeren, aan de correctionele rechtbank hare eigenlijke opdracht, de berechting namelijk van de misdrijven van eenigszins ergen aard, opnieuw toe te vertrouwen en dienvolgens een minnelijke schikking toe te laten voor sommige misdrijven die tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behooren.

Zodoende zullen de rollen van de correctionele rechtbanken worden ontlast van zaken die maar weinig belang opleveren en zullen die rechtscolleges weer te behandelen krijgen wat tot hun eigenlijke taak behoort.

Waar het er op aankomt de tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank behorende wanbedrijven aan te duiden waarop de procedure van de minnelijke schikking dient toepasselijk gemaakt, is het wenschelijk dat de wet geen lange opsomming zou bevatten van al de misdrijven die voor bedoelde regeling in aanmerking zouden komen; dit ware een bron van vergissingen en van verwikkelingen. Het is, ons dunkt, verkieslijk de wanbedrijven, waarvoor een minnelijke schikking zou mogelijk zijn, te bepalen door het maximum van de er op toepasselijke straf.

Artikel 180, dat door artikel 4 van dit besluit aan het Wetboek van Strafvordering wordt toegevoegd, bepaalt dat een minnelijke schikking kan worden voorgesteld wanneer het misdrijf strafbaar is hetzij met geldboete alleen, hetzij met geldboete of met gevangenisstraf van ten hoogste een maand, hetzij met de eene en de andere van die straffen.

Zij kan worden voorgesteld zelfs wanneer het maximum van de bij de strafbepaling voorziene gevangenisstraf drie maanden bedraagt, indien, op het oogenblik van het misdrijf, geen definitieve veroordeeling tot een crimineele straf of geen correctionele gevangenisstraf zonder uitstel tegen den delinquent is uitgesproken geworden.

Luidens hetzelfde nieuw artikel 180 zal de procureur des Konings den termijn alsmede de modaliteiten van de betaling vaststellen. Het artikel bepaalt dien termijn op acht dagen ten minste en op zes maanden ten hoogste, maar het voegt er aan toe dat die termijn zal kunnen worden verlengd indien bijzondere omstandigheden zulks vergen. Wat de modaliteiten betreft, deze zullen namelijk kunnen bestaan in een ver-

effening op afbetaling; zooals uit den in dit verslag op artikel 1 gegeven commentaar blijkt.

Ten slotte, daar het nieuw artikel 180 in zijn laatste alinea verwijst naar de tweede en volgende alinea's van het bij dit besluit gewijzigde artikel 166, wordt het minimum van het bij minnelijke schikking bepaald forfaitair bedrag door het feit zelf op twintig frank vastgesteld.

Een onderscheid tusschen de misdrijven die tot de bevoegdheid van de correctionele rechtbank, aan den eenen kant, en de misdrijven die tot de bevoegdheid van de politierechtbank, aan den anderen kant, behooren zou, wat dat punt betreft, niet kunnen verantwoord worden, aangezien talrijke wanbedrijven thans voor berechting aan de politierechtbanken zijn opgedragen (artikel 138 van het Wetboek van Strafvordering, gewijzigd bij de koninklijke besluiten n° 252 van 8 Maart 1936, en n° 278 van den 30 derzelfde maand).

De nieuwe artikelen 180bis en 180 ter die door de artikelen 5 en 6 van dit ontwerp zijn ingevoegd, vergen geen verdere toelichting.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
Gelet op artikel 1 van de wet van 1 Mei 1939 waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend voor het gezondmaken en in evenwicht brengen van de openbare financiën, het bekomen van gunstiger voorwaarden voor de ontwikkeling van 's lands economie en het voorzien in andere dringende noodwendigheden;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. De eerste alinea van artikel 166 van het Wetboek van Strafvordering (art. 4 van het koninklijk besluit n° 59 van 10 Januari 1935) wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Voor elk tot zijn bevoegdheid behoorend misdrijf, behoudens het geval waarin het feit aan een ander schade heeft berokkend, kan het openbaar ministerie bij de rechtbank van politie, indien het acht enkel een geldboete of wel een geldboete en de verbeurdverklaring te moeten vorderen, den overtreder verzoeken binnen een termijn en volgens de modaliteiten welke het zal bepalen, een som die het zal vaststellen, te storten in handen van den ontvanger der registratie. Die termijn zal ten minste acht dagen en ten hoogste drie maanden bedragen indien het een overtreding geldt. Hij zal ten minste acht dagen en ten hoogste zes maanden bedragen indien het een wanbedrijf geldt; in dit geval zal hij tot twaalf maanden kunnen worden verlengd wanneer bijzondere omstandigheden zulks vergen. »

Art. 2. De tweede alinea van artikel 166 van het Wetboek van Strafvordering (art. 4 van het koninklijk besluit n° 59 van 10 Januari 1935) wordt door de volgende bepaling vervangen :

« De bij de vorige alinea voorziene som zal niet meer bedragen dan het maximum van de bij de wet voorziene geldboete, verhoogd met de opdecimen op de geldboeten in strafzaken, zonder evenwel minder dan 20 frank te kunnen bedragen. Wanneer het misdrijf tot kosten van ontleding of van deskundigenonderzoek

heeft aanleiding gegeven, kan de vastgestelde som met het bedrag van die kosten of met een gedeelte er van worden verhoogd; het gedeelte van de som dat gestort is geworden om die kosten te dekken wordt toegekend aan het organisme dat de kosten heeft gemaakt. »

Art. 3. Artikel 169 van het Wetboek van Strafvordering (art. 4 van het koninklijk besluit n° 59 van 10 Januari 1935) wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Het bij artikel 166 voorziene recht komt ook, voor dezelfde misdrijven toe aan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de militaire rechtsmachten en, waar het gaat om de personen die bedoeld zijn door de artikelen 479 en 483 van het Wetboek van Strafvordering en door artikel 10 van de wet van 20 April 1810, aan den procureur-generaal bij het Hof van beroep. »

Art. 4. De volgende bepaling maakt artikel 180 van het Wetboek van Strafvordering uit :

« Voor elk misdrijf dat tot de bevoegdheid van den procureur des Konings behoort en dat strafbaar is hetzij met geldboete, hetzij met een gevangenisstraf waarvan het maximum niet meer dan een maand bedraagt, hetzij met de eene en de andere van die straffen, en behoudens het geval waarin het feit aan een ander schade heeft berokkend, kan bedoelde magistraat, indien hij acht enkel een geldboete, of wel een geldboete en de verbeurdverklaring te moeten vorderen, den overtreder verzoeken binnen den termijn en volgens de modaliteiten welke hij zal bepalen, een som die hij zal vaststellen, te storten in handen van den ontvanger der registratie.

» Wanneer de delinquent, vóór het misdrijf, nooit is veroordeeld geworden tot een crimineele straf of tot een niet voorwaardelijke correctionele gevangenisstraf, kan de procureur des Konings het bij de vorige alinea voorziene recht uitoefenen in al de gevallen waarin het maximum van de bij de wet voorziene gevangenisstraf niet meer bedraagt dan drie maanden.

» De termijn binnen welken de bepaalde som moet betaald worden zal ten minste acht dagen en ten hoogste zes maanden bedragen; hij zal tot twaalf maanden kunnen worden verlengd, wanneer bijzondere omstandigheden zulks vergen.

» Voor het overige zal worden gehandeld overeenkomstig de tweede en volgende alinea's van artikel 166. »

Art. 5. Aan het Wetboek van Strafvordering wordt een artikel 180bis toegevoegd, luidend als volgt :

« Het recht, door artikel 180 aan den procureur des Konings toegekend, kan niet meer worden uitgeoefend wanneer de zaak bij de rechtbank reeds aanhangig is gemaakt door een dagvaarding, door een verschijning ingevolge een waarschuwing of wanneer de onderzoeksrechter opdracht heeft gekregen het onderzoek in te stellen. »

Art. 6. Aan het Wetboek van Strafvordering wordt een artikel 180ter toegevoegd, luidend als volgt :

« Het bij artikel 180 voorziene recht komt ook, voor dezelfde misdrijven toe aan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de militaire rechtsmachten en, waar het gaat om de personen die bedoeld zijn door de artikelen 479 en 483 van het Wetboek van Strafvordering en door artikel 10 van de wet van 20 April 1810, aan den procureur-generaal bij het Hof van beroep. »

Gegeven te Brussel, den 21 Juni 1939.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

BALIELEVEN

VLAAMSCH PLEITGENOOTSCHAP BIJ DE BALIE VAN BRUSSEL

Verslag der algemeene vergadering, gehouden in het lokaal van het Pleitgenootschap, op Zaterdag 1 Juli.

Talrijke leden hadden er aan gehouden op deze algemeene vergadering aanwezig te zijn.

Na een kort inleidend woord van den voorzitter, bracht de secretaris, Mr A. Clerens, verslag uit over de werkzaamheden gedurende het gerechtelijk jaar 1938-1939.

Dit verslag sloot met een hulde aan den aftredenden voorzitter, Mr Gerard Romsee, die gansch den duur van zijn voorzitterschap noch tijd, noch moeite heeft gespaard om het prestige van het Pleitgenootschap hoog te houden en zijn taak als voorzitter op volmaakte wijze te vervullen.

Gansch de vergadering sloot zich aan bij de hulde van den verslaggever en keurde vervolgens met algemeene stemmen het verslag goed.

De kasbewaarder, Mr H. Fayat, bracht verslag uit over den toestand van de kas, die niettegenstaande de groote uitgaven die het Pleitgenootschap in het verlopen jaar moest dragen, in gezonden toestand wordt gevonden. Dit verslag wordt eveneens met algemeene stemmen aangenomen.

Voorgesteld en aangenomen wordt met algemeene stemmen, dat het lidmaatschap voor het volgend jaar, voor de leden ingeschreven bij de Balie, zou worden gebracht van 40 op 50 frank.

Vervolgens gaf Mr Vermeylen enkele beschouwingen ten beste betreffende de stageleiding en de pleitoefeningen en legt vooral den nadruk op het feit, dat de pleitoefeningen bij het begin van het gerechtelijk jaar dienen te worden ingezet.

Hij deelt mede dat een twintigtal stage doende advocaten pleitoefeningen hadden gehouden gedurende het verlopen jaar.

Voor wat betreft de werkzaamheden van het aanstaande gerechtelijk jaar, werd de openingszitting vastgesteld op Zaterdag 28 October 1939.

Als redenaar voor de openingszitting van 1940 wordt de candidatuur aangenomen van Mr Moysons Maurits, die onmiddellijk na het gerechtelijk verlof aan het bestuur ter goedkeuring zal voorleggen het onderwerp dat hij zal hebben verkozen.

Alvorens over te gaan tot de bestuursverkiezing werd een bespreking ingezet betreffende de werkzaamheden van toekomstige jaar.

De voorzitter, Mr Romsee G., gaf als zijn meening te kennen, dat het wellicht beter is voor het Pleitgenootschap door de voordrachtgevers, die het vragen, op te treden, geen louter juridische onderwerpen te laten behandelen of, alvorens de keus van het onderwerp zoodanig te doen, dat het groot publiek er wordt door aangetrokken.

Gevraagd wordt dat bij het begin van het volgend jaar de uitnodigingen voor vergaderingen zouden worden gestuurd aan al de oud-leden zelfs, indien deze op het oogenblik van de vergadering nog niet hebben betaald.

Gevraagd wordt eveneens dat de omslag die voor de uitnodigingen van het Pleitgenootschap wordt gebruikt, een hoofding zou dragen, waardoor onmiddellijk wordt aangegeven dat het een mededeeling is betreffende het Vlaamsch Pleitgenootschap.

Aan het bestuur wordt verder over gelaten de werkzaamheden voor het jaar 1939-1940 zelf te regelen.

Ten slotte werd overgegaan tot de bestuursverkiezing. Op voorstel van den aftredenden voorzitter, wordt Mr P. Vermeylen met algemeene stemmen tot voorzitter uitgeroepen voor het gerechtelijk jaar 1939-1940.

Worden vervolgens met algemeene stemmen tot ondervoorzitters verkozen: Mrs J. Custers en A. Clerens, en tot raadsleden Mrs W. Verougstraete, Boon A. en Moysons M.

Het bestuur zelf zal in zijn schoot aanduiden en secretaris en schatbewaarder.

De samenstelling van het bestuur voor 1939-1940 is dus als volgt:

Voorzitter: Mr P. Vermeylen.

Onder voorzitters: Mrs J. Custers en A. Clerens.

Raadsleden: Mrs W. Verougstraete, A. Boon, J. Walckiers, H. Geeraerts, H. Fayat, M. Van Hemelryck en M. Moysons.

Mr Vermeylen dankt de aftredende leden van het bestuur, Mrs W. Thelen en I. De Vis, en houdt er aan op zijn beurt hulde te brengen aan de groote activiteit die de aftredende voorzitter heeft aan den dag gelegd om het Vlaamsch Pleitgenootschap de gunstige plaats te doen bekleeden, die het op dit oogenblik bekleed.

RAAD DER ORDE DER BALIE VAN ANTWERPEN VOOR HET RECHTERLIJK JAAR 1939-1940

De Tuchtraad der Balie van Antwerpen werd voor het jaar 1939-1940 als volgt samengesteld:

Stahouder: Mr Louis Van Scharen.

Leden: Mr Henri Stuyck, Mr Joseph Leclef, Mr Gustaaf Waffelaert, Mr Charles Boelens, Mr Paul Gryspeerdt, Mr Herman De Jongh, Mr Maurice De Meyer, Mr Robert Donnet, Mr Victor Van der Mensbrugghe, Mr Herman Van der Donckt (Secretaris), Mr Marcel Roost, Mr Louis Diercxsens, Mr René Victor, Mr Joseph Aerts.

VLAAMSCH CONFERENTIE DER BALIE TE GENT

Op Zaterdag 1 Juli heeft de Vlaamsche Conferentie der Balie te Gent hare laatste vergadering voor dit rechterlijk jaar gehouden.

De voorzitter, Mr Varendonck, gaf eerst lezing van de beslissing der jury in den wedstrijd in welsprekendheid, die op 20 Juni l.l. had plaats gehad.

Daarna werd overgegaan tot de samenstelling van het bestuur voor het rechterlijk jaar 1939-1940. Werden verkozen:

Voorzitter: Mr Gabriël Varendonck.

Secretaris: Mr Albert Matthijs.

Penningmeester: Mr Frans Butaye.

Leden: Mrs Maurice Matthijs, Arthur De Cordier, Egied Spanoghe, Gerard De Smet.

MEDEDEELINGEN

Wij ontvangen vanwege Prof. Van Overbeke het hieronderstaand schrijven, waaraan wij volgaarne plaatsruimte verleen.

Waarde Secretaris-Hoofdopsteller,

De nauwgezetheidzin van het «Rechtskundig Weekblad» zal er ongetwijfeld aan houden een bijna onverklaarbare vergissing te herstellen die in het verslag over het Congres van het Verbond der Belgische Advocaten te Luik 24-25 Juni l.l. voorkomt (Nummer R. W. 2 Juli 1939. - 8e Jaargang nr. 41 blad 1725).

R. W. schrijft dat «een voorstel, uitgaande van Mr.

Van Overbeke en strekkende om aan de advocaten bij het Hof van Verbreking verbod te hooren opleggen om voor andere rechtscolleges dan het hoogste Hof te pleiten, werd verworpen.»

Over dit, mijn voorstel, in verband met de crisis aan de balie en het verdedigen der belangen der normale advocatuur en het herleiden van de advocaten van het Hof van Verbreking tot hun eigenlijke zending als pleitbezorgers bij het hoogste rechtscollege, werd eigenlijk tweemaal gestemd: zooals ik het liet opmerken vóór dat de tweede stemming geschiedde, zou, indien de stemmen waren opgenomen bij de eerste stemming, wellicht gebleken zijn dat mijn voorstel was aangenomen.

Bij de tweede stemming echter, werd *met algemeenschap van stemmen* beslist, dat mijn voorstel tot de eerstkomende vergadering van den Algemeenen Raad voor verder onderzoek en behandeling zou worden verdaagd.

Ik twijfel er niet aan dat U deze terechtwijzing, volgens alle billijkheid in het volgend nummer van R. W. zult wenschen op te nemen, en betuig U mijn gevoelens van verkleefde confraterniteit.

J. A. van Overbeke.

INTERNATIONAAL BELASTINGCONGRES

onder auspiciën der Intern. Vereeniging voor
Financiëel en Fiscaal Recht

In aansluiting op hetgeen reeds vroeger werd gemeld, kan nog nader worden bericht, dat het Internationaal Belastingcongres, dat te Scheveningen gehouden zal worden van 12 tot 16 Juli a.s., zoowel uit quantitatief als uit kwalitatief oogpunt zeer goed bezet zal zijn. Het aantal landen, waaruit de congressisten naar hier zullen komen, bedraagt reeds zestien.

Behalve de reeds eerder genoemde rapporten zullen de volgende gezaghebbende schrijvers rapporten uitbrengen:

Over *vraagpunt I* (De belasting van winsten van Naamllooze Vennootschappen met internationale belangen): *Luigi Biamonte*, advocaat en directeur-generaal van de Italiaansche Vereeniging van Naamllooze Vennootschappen, te Rome (Nationaal rapport Italië) en Jacques Millerand, advocaat te Parijs, in samenwerking met Prof. Georges Lecarpentier, hoogleeraar aan de R. K. Universiteit te Parijs (nationaal rapport Frankrijk).

Over *vraagpunt II* (De autonomie van het belastingrecht): *Ezio Vanoni*, hoogleeraar in het Belastingrecht aan de Universiteit te Venetië, bekend Italiaansch auteur op het gebied van belastingrecht.

Bijzondere vermelding verdient nog de aanwezigheid van Dr. Mirre, president van het Reichsfinanzhof te München (de hoogste rechter in belastingzaken in Duitschland).

Bovendien strekt het tot bijzondere vreugde te kunnen berichten, dat in Roemenië de eerste nationale groep van leden der Internationale Vereeniging gesticht is, die als zoodanig Prof. Constant Georgescu heeft aangewezen, hoogleeraar in de Belastingwetenschap aan de Universiteit te Bucarest, hun gezamenlijke meening op het congres te vertolken.

Het meerendeel der rapporten zag reeds het licht, in twee welverzorgde boekjes van onderscheidenlijk 265 en 92 bladzijden, uitgegeven door het «Verlag für Recht und Gesellschaft A. G.», te Basel. Leden en congressisten ontvangen deze, bij tijdige aanmelding, gratis.

Wij treffen daarin zeer opmerkelijke bijdragen aan van Belgische schrijvers: Marcel Feye, advocaat te Brussel, schreef een rapport over de belastingheffing in België ten aanzien van naamllooze vennootschappen met internationale belangen. Prof. J. Van Houtte, hoogleeraar te Luik en Gent, behandelt een onderwerp van meer leerstelligen aard, n.l. in hoeverre de z.g. autonomie van het belastingrecht bevorderlijk kan zijn aan het tot stand komen van internationale verdragen tot voorkoming van dubbele belasting.

De Internationale Kamer van Koophandel, welke zich door een uitstekende afvaardiging op het congres doet vertegenwoordigen, heeft als eigen rapport over de belastingheffing van naamllooze vennootschappen aangewezen den Parijschen advocaat Jean Michel. Deze heeft zijn desbetreffende studie voornamelijk gewijd aan het onderwerp: de vaste nederzetting vanwege buitenlandsche ondernemingen.

Naar wij vernemen zal een talrijke Belgische afvaardiging het congres bezoeken. Dit zal niet nalaten om opnieuw de banden aan te halen, welke tusschen de beoefenaars van wetenschap en aanverwante beroepen in Nederland en België van dag tot dag inniger worden. Dat iemand als Professor Coart-Frésart België in het bestuur vertegenwoordigt, mag wel als een waarborg gelden, dat de jonge vereeniging en haar eerste congres zich veel vrienden in België zal weten te veroveren.

TIJDSCHRIFTEN

RECHTSKUNDIG TIJDSCHRIFT. — Nr 4. — Juli-Augustus 1939. — Het soevereiniteitsbegrip bij Jean Bodin, Marcel Sacré. — Eenige beschouwingen aangaande het voorrecht van Jurisdicte, adv. J. Fiers.

TIJDSCHRIFT VOOR NOTARISSEN. — Nr 6. — Juni 1939. — L. Cordy: De waarde van het beding «Vrijstelling van Borg» in akten houdende beschikkingen tusschen echtgenooten (art. 1091 en volg. B. W.), II.

DE GEMEENTE. — Nr 5. — Het congres ter gelegenheid van de Tentoonstelling van Luik 1939. — De internationale conferentie van de binnenhaven.

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 24. — 17 Juni 1939. — Dr. P. N. de Vries d'Amblé: De beginselen van het schadeverzekeringsrecht opgenomen in de artt. 246-283 W. v. K.

Nr 25. — 24 Juni 1939. — Jhr Mr Dr L. H. K. C. van Asch van Wijck: De onafhankelijkheid van den rechter (I). — Mr N. Okma: De nadere wijziging van de onteigeningswet.

Nr 26. — 1 Juli 1939. — Prof. Mr J. C. van Oven: De Juristenvereeniging in Alkmaar. — Jhr Mr Dr L. H. K. C. van Asch van Wijck: De onafhankelijkheid van den rechter (II, slot).

JOURNAL DES TRIBUNAUX. Nr 3578. — 18 Juni 1939. — Réponse à Me Botson. — Léon Hennebicq.

Nr 3579. — 25 Juni 1939. — Projet de réforme de la loi sur les sociétés commerciales.

Nr 3580. — 2 Juli 1939. — Jurisprudence. — Encore le film sonore.

LA BELGIQUE JUDICIAIRE. — Nr 11-12. — 1-15 Juni 1939. — Etudes sur la communauté conjugale, par J. Van de Velde-Winant. — La responsabilité délictuelle et quasi délictuelle, par J. Van Ryn.